

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره

در دو گرایش:

الف- مشاوره

ب- فعالیت های پرورشی

گروه علوم انسانی

کمیته تخصصی علوم تربیتی

مصوب سیصد و شصت و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ: ۱۳۷۷/۶/۲۹

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره
با دو گرایش مشاوره، فعالیت های پرورشی

گروه : علوم انسانی
رشته : راهنمایی و مشاوره
دوره : کارشناسی
کمیته تخصصی : علوم تربیتی
گرایش : مشاوره، فعالیت های پرورشی
کد رشته :

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و شصت و دومین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۹ بر اساس طرح دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره با دو گرایش مشاوره، فعالیت های پرورشی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده، و مقرر می دارد :

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره با دو گرایش مشاوره، فعالیت های پرورشی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است .

الف : دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.
ب : مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند.
ج : مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۷/۶/۲۹ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره با دو گرایش مشاوره، فعالیت های پرورشی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره با دو گرایش مشاوره، فعالیت های پرورشی در سه فصل برای اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

رأی صادره سیصد و شصت و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۹
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره
با دو گرایش مشاوره، فعالیت های پرورشی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره با دو گرایش
مشاوره، فعالیت های پرورشی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد
شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رأی صادره سیصد و شصت و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۹ در
مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره با دو گرایش مشاوره، فعالیت های پرورشی
صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است .

دکتر علی شریعتمداری
رییس گروه علوم انسانی

رونوشت : به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است به واحد مربوطه ابلاغ فرماید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

"بسمه تعالی"

مقدمه:

شرط اساسی زندگی توأم با آسایش، نشاط، پیشرفت و موفقیت و رشد و کمال برخوردار از سلامت، بهداشت، و امنیت جسمانی و روانی و اجتماعی است. لیکن تغییر و تحولات سریع علمی و تکنولوژی، تغییر و تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، پیش آمدهای غیرمنتظره از قبیل جنگ زلزله، بیماری و تصادف، پیچیدگی ارتباطات اجتماعی و تهاجم فرهنگی در عصر کنونی مشکلات گوناگونی در زمینه های معیشتی، تحصیلی، شغلی، خانوادگی، تصمیم گیری، ارتباطی، عاطفی، روانی رفتاری و اخلاقی برای بسیاری از افراد در همه جوامع از جمله مردم کشور ما به وجود آورده است و سلامت بهداشت و امنیت جسمانی و روانی و اجتماعی آنان را دچار آسیب کرده است. برای جلوگیری و حل و رفع این مشکلات و سازگاری و برخورد موثر و منطقی با موقعیت های گوناگون زندگی و تأمین بهداشت و سلامتی جسمانی، روانی و اجتماعی افراد جامعه متخصصین حرفه های یاوران به ویژه متخصصان راهنمایی و مشاوره می توانند کمک های شایان توجهی ارائه کنند.

بنابراین در برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر کشور باید به فراهم ساختن شرایط و سایل و امکانات مربوط به ارائه خدمات متخصصین حرفه های یاوران از جمله راهنمایی و مشاوره توجه کافی مبذول گردد. از آنجائیکه موفقیت و کارآیی مؤسسات و مراکز ارائه کننده خدمات یاوران به مراجعان در گرو داشتن متخصصین لایق و کارآمد در حرفه های یاوران است، تربیت نیروی انسانی واجد شرایط و کارآمد در این حرفه ها و از جمله راهنمایی و مشاوره از اهمیت فراوانی برخوردار است. برنامه دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره به همین دلیل و برای تربیت و تأمین نیروی انسانی لایق و کارآمد برای ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره در مراکز و موقعیت های گوناگون با استفاده از همکاری های صاحب نظران با تجربه این رشته در کشور تهیه و تدوین شده است.

۱- تعریف و هدف

رشته راهنمایی و مشاوره یکی از دوره های کارشناسی در نظام آموزش عالی است و هدف از تأسیس آن تربیت متخصصان و کارشناسانی است مومن، معتقد به اسلام و انقلاب اسلامی و ولایت فقیه، که بتوانند تصدی امر را راهنمایی و مشاوره یا فعالیت های پرورشی را در هسته های مشاوره، مدارس، مراکز تربیت معلم دانشگاه ها و سایر مؤسسات آموزشی و تربیتی، بنیادها

وسازمانهای دولتی یا خصوصی عهده دار شوند.

۲- طول دوره و شکل نظام

متوسط طول دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره ۴ سال و حداکثر آن ۶ سال خواهد بود و دانشجویان در طی آن آموزشهای نظری و عملی لازم برای کسب توانائیهای ضروری در انجام وظائف راهنمایی و مشاوره یا فعالیت های پرورشی را براساس آئین نامه های مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی برنامه ریزی فرا خواهند گرفت.

۳- برنامه آموزشی دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره ۱۳۵ واحد بشرح زیر خواهد بود.

نوع درس	گرایش مشاوره	گرایش فعالیتهای پرورشی
درس عمومی	۲۵ واحد	۲۵ واحد
درس پایه و اصلی و مشترک	۷۶ واحد	۷۶ واحد
درس تخصصی	۳۳ واحد	۳۳ واحد
درس اختیاری	۶ واحد	۶ واحد
جمع	۱۳۵ واحد	۱۳۵ واحد

۴- نقش و توانائی فارغ التحصیلان

۴-۱- گرایش مشاوره

فارغ التحصیلان شاخه مشاوره از طریق شناخت مراجعان (به ویژه کودکان و نوجوانان و جوانان) و ارائه کمکهای ضروری برای حل مسائل و مشکلات و دشواریهای معیشتی، تحصیلی، شغلی، خانوادگی، روانی، عاطفی، ارتباطی، رفتاری و اخلاقی آنان و اتخاذ تدابیر لازم در زمینه انگیزه ها و علل بروز مسائل فوق و ارائه راه حل های مناسب و سایل تحقق هدفهای تاسیس این رشته را فراهم خواهند ساخت.

۴-۲- گرایش فعالیتهای پرورشی

فارغ التحصیلان گرایش فعالیت های پرورشی از طریق معلومات و مهارتهایی که در طول دوره کسب میکنند قادر خواهند بود فعالیتهای گروهی و فردی فوق برنامه در دوره های راهنمایی و متوسطه و دانشگاه و مراکز تربیت معلم را هدایت کرده و با توجه به هدفهای تربیتی نظام آموزش و پرورش کشور در جهت پرورش شخصیت سالم آنان تلاش کنند.

۵- ضرورت و اهمیت:

همه افراد در جریان زندگی خودشان با مسائل و مشکلات متنوعی روبرو میشوند و کودکان نوجوانان و جوانان که این دوره از زندگی آنان با دوران تحصیل در مدارس ابتدائی ، راهنمایی و متوسطه و دانشگاه مصادف است بعزت تجارب کمتری و بحرانهای خاص این دوره ها در جریان برخورد و برطرف ساختن مشکلات و مسائل شخصی و اجتماعی با دشواریهای بیشتری روبرو میشوند و این امر علاوه بر تاثیر گذاردن بر جریان زندگی عادی و معمولی آنان جریان تحصیلی آنان را هم تحت تاثیر قرار داده و رشد سالم شخصیت آنها را با مشکل روبرو میسازد و در صورتیکه خدمات راهنمایی و مشاوره در دسترس آنها باشد با استفاده از این خدمات طرز حل و رفع و برطرف کردن بسیاری از مسائل و مشکلات و موانع را یاد گرفته و از زندگی احساس رضایت و خرسندی نموده و سازش بهتر و بیشتری با خود و زندگی خواهند داشت و در نتیجه رشد شخصیتی سالم برای آنان تسهیل خواهد شد و سلامت شخصیت آنان کمتر در معرض ناهنجاری و بیماری قرار خواهد گرفت.

علاوه بر این نو جوانان و جوانان در این دوره از زندگی با انتخاب رشته تحصیلی و شغل که از مهمترین انتخابهای سرنوشت ساز و تعیین کننده در زندگی فردی و اجتماعی فرد هستند مواجهند و در دنیای کنونی بعزت تعدد و تنوع رشته های تحصیلی و کثرت و تعدد مشاغل و تخصصی بودن آنها این انتخابها برای همه افراد بویژه نوجوانان و جوانان آسان نمی باشد. و چنانچه خدمات مشاوره ای و پرورشی در دسترس افراد خصوصا "نوجوانان و جوانان قرار داشته باشد بوسیله راهنمایان و مشاوران آموزش دیده و مجرب قادر خواهند بود با شناخت خودشان و پی بردن به استعدادها، علایق ، هدفهای نیازهایشان و همچنین شناخت رشته های تحصیلی و مشاغل مختلف و نیازهای جامعه و انتخاب رشته تحصیلی و شغل مناسب یاری شوند که در نتیجه از بسیاری از ضایعات که ناشی از انتخاب نادرست رشته تحصیلی و یا شغل میباشد

جلوگیری کرده که خود این امر به پرورش شخصیت سالم کمک میکند.

مورد دیگری که قابل ذکر است و اغلب اوقات با انتخاب همراه است و در خیلی از موارد هم ارتباطی با انتخاب پیدانمی‌کند امر تصمیم‌گیری که تأثیرات عظیم و شگرفی بر زندگی انسان می‌گذارد و اشخاص بسیاری وجود دارند که تصمیم‌گیری معقول و سنجیده را یاد نگرفته اند و به درجّات متفاوت دچار شک و تردید بوده و در تصمیم‌گیری ناتوان هستند و یا اینکه تصمیمات نادرست می‌گیرند که در نتیجه با مشکل و گرفتاری روبرو میشوند و در زندگی به رنج و زحمت می‌افتند و چنانچه افراد مجرب و آزموده و لایقی در دسترس آنها باشند قیام‌بهنگام تصمیم‌گیری از آنها استمداد کنند از بروز بسیاری از مشکلات ناشی از عدم توانایی تصمیم‌گیری صحیح و سنجیده جلوگیری میشود. در پایان لازم است به اهمیت فعالیت‌های فوق برنامه در امر تربیت و پرورش همه جانبه افراد و نیز فعالیت‌های جمعی و گروهی برای آماده ساختن نوجوانان و جوانان برای ورود به زندگی اجتماعی و فعالیت‌های دسته جمعی بعنوان یکی دیگر از ضرورت‌های وجود برنامه ————— راهنمایی و مشاوره اشاره شود.

۶- شرایط پذیرش دانشجو

الف - شرایط عمومی

- ۱- دارا بودن شرایط عمومی داوطلبان ورود به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور
- ۲- پذیرفته شدن در آزمون ورودی

ب شرایط اختصاصی

- ۱- دارا بودن حداقل ۲ سال کار در آموزش و پرورش برای داوطلبان شاغل در وزارت آموزش و پرورش به تائید آن وزارتخانه
- ۲- دارا بودن قدرت بیان
- ۳- برخورداری از حلم و حوصله و بردباری و توانائی کنترل خویشتن
- ۴- نوع دوستی و علاقه و توجه به رفاه افراد انسانی
- ۵- برخورداری از توانائی‌های لازم برای برقراری روابط انسانی
- ۶- علاقمندی به کمک افراد در حل و رفع مشکلات عقلانی، عاطفی، روانی، اخلاقی خانوادگی، اجتماعی، تحصیلی و شغلی و رفتاری

تبصره:

به منظور بررسی شرایط اختصاصی داوطلبان این رشته امتحانات گزینش دانشجویان و برابری تعداد ظرفیت هریک از دانشگاههای مجری که در این رشته دانشجوی می پذیرند معرفی میشوند تا اعضای هیات علمی گروه مشاوره هر دانشگاه از طریق مصاحبه نسبت به بررسی شرایط اختصاصی داوطلبان اقدام کرده و دانشجویان خود را برابر ظرفیت تعیین شده برای آن دانشگاه انتخاب نمایند.

۷- نداشتن نقص و بیماری جسمانی و روانی که مانع انجام وظایف مربوط و محوله باشد به گواهی و تأیید پزشک مورد اعتماد وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت آموزش و پرورش

۷- شرایط تاسیس رشته راهنمایی و مشاوره در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی

۱- دارا بودن حداقل یک نفر دکترای راهنمایی و مشاوره ، یک نفر دکترای روان شناسی، یک نفر دکترای تعلیم و تربیت آشنا به تعلیم و تربیت اسلامی و حداقل ۲ نفر فوق لیسانس در رشته های وابسته.

۲- داشتن کتابخانه ای که نیازهای علمی اساتید و دانشجویان را مرتفع سازد.

۳- داشتن امکانات آموزشی کافی جهت کار عملی مشاوره فردی و گروهی، مراکز اطلاعات تحصیلی و شغلی و آزمونهای روانی و همچنین امکان استفاده از موسسات لازم برای تمرین عملی

الف - دروس عمومی و فرهنگ و معارف و عقاید اسلامی و آگاهیهای عمومی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			مشتراز با زمان
			جمع	نظری	عملی	
۱	معارف اسلامی ۱	۲	۳۴	۳۴	-	
۲	فارسی	۳	۵۱	۵۱	-	
۳	زبان خارجی عمومی	۳	۵۱	۵۱	-	
۴	تربیت بدنی ۱	۱	۳۴	-	۳۴	
۵	تربیت بدنی ۲	۱	۳۴	-	۳۴	تربیت بدنی ۱
۶	اخلاق و تربیت اسلامی	۲	۳۴	۳۴	-	
۷	معارف اسلامی ۲	۲	۳۴	۳۴	-	معارف اسلامی
۸	تاریخ اسلام	۲	۳۴	۳۴	-	
۹	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن از قرن ۱۳	۲	۳۴	۳۴	-	
۱۰	متون اسلامی (آیات و احادیث)	۲	۳۴	۳۴	-	
جمع		۲۰	۳۷۴	۳۰۶	۶۸	

ب- دروس پایه اصلی مشترک دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات			پیش‌نیازها
			جمع	نظری	عملی	
۱	ریاضیات پایه	۲	۳۴	۳۴	-	
۲	آمار توصیفی	۲	۳۴	۳۴	-	۱
۳	آمار استنباطی	۲	۳۴	۳۴	-	۲
۴	اصول و فلسفه آموزش و پرورش	۳	۵۱	۵۱	-	-
۵	آموزش و پرورش ابتدائی، راهنمایی و متوسطه	۳	۵۱	۵۱	-	۴
۶	سنجش و اندازه‌گیری در علوم تربیتی و روانشناسی	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۲
۷	روش تحقیق در علوم تربیتی و روانشناسی	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳
۸	روشها و فنون تدریس	۳	۵۱	۵۱	-	۴
۹	مقدمات مدیریت آموزشی	۲	۳۴	۳۴	-	-
۱۰	تولید و کاربرد مواد آموزشی	۲	۳۴	۳۴	-	-
۱۱	مبانی جامعه‌شناسی	۳	۵۱	۵۱	-	-
۱۲	جامعه‌شناسی آموزش و پرورش	۲	۳۴	۳۴	-	۱۱
۱۳	انسان از دیدگاه اسلام	۲	۳۴	۳۴	-	-
۱۴	فیزیولوژی انسان (اعصاب و غدد)	۲	۳۴	۳۴	-	۱۶
۱۵	خانواده در اسلام و ایران	۳	۵۱	۵۱	-	۱۲
۱۶	روان‌شناسی عمومی	۳	۵۱	۵۱	-	-
۱۷	روان‌شناسی از دیدگاه دانشمندان اسلامی	۲	۳۴	۳۴	-	۱۶
۱۸	روان‌شناسی رشد ۱ (کودکی و نوجوانی)	۲	۳۴	۳۴	-	۱۶
۱۹	روان‌شناسی رشد ۲ (جوانی و بزرگسالی و پیری)	۲	۳۴	۳۴	-	۱۸
۲۰	روان‌شناسی اجتماعی	۲	۳۴	۳۴	-	۱۱، ۱۶
۲۱	روان‌شناسی تربیتی	۳	۵۱	۵۱	-	۱۹
۲۲	روان‌شناسی یادگیری	۲	۳۴	۳۴	-	۱۹
۲۳	روان‌شناسی شخصیت	۳	۵۱	۵۱	-	۱۹
۲۴	روان‌شناسی و آموزش و پرورش افراد استثنائی	۲	۳۴	۳۴	-	۲۲
۲۵	آسیب‌شناسی روانی ۱	۲	۳۴	۳۴	-	۲۳
۲۶	آسیب‌شناسی روانی ۲	۲	۳۴	۳۴	-	۲۵
۲۷	اختلالات یادگیری	۲	۳۴	۳۴	-	۲۲
۲۸	بهداشت روانی	۲	۳۴	۳۴	-	۲۳
۲۹	مسائل نوجوانان و جوانان	۲	۳۴	۳۴	-	۱۹
۳۰	آسیب‌شناسی اجتماعی	۲	۳۴	۳۴	-	۲۶
۳۱	مبانی راهنمایی و مشاوره	۳	۵۱	۵۱	-	۱۶
۳۲	روشها و فنون راهنمایی و مشاوره	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۱
		۷۶				

ج - دروس تخصصی دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره : گرایش مشاوره

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			مثنی با زمان
			جمع	نظری	عملی	
۳۳	راهنمایی و مشاوره تحصیلی	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۳۲
۳۴	راهنمایی و مشاوره شغلی	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۳
۳۵	کاربرد آزمونهای هوش ، استعداد و رغبت در مشاوره	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۶
۳۶	کاربرد آزمونهای تشخیصی و شخصیت در مشاوره	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۶
۳۷	نظریه های مشاوره و روان درمانی	۳	۵۱	۵۱	-	۳۲
۳۸	راهنمایی و مشاوره گروهی	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۲
۳۹	مشاوره خانواده	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۷
۴۰	مددکاری اجتماعی	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۲، ۱۶، ۱۱
۴۱	روشهای تغییر و اصلاح رفتار	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۳۷، ۲۲
۴۲	متون زبان تخصصی	۳	۵۱	۵۱	-	زبان خارجه عمومی و ۳۱
۴۳	پروژه تحقیقاتی	۳	۸۵	۱۷	۶۸	۳۷ و ۷
۴۴	تمرین عملی راهنمایی و مشاوره ۱ (فعالیت های راهنمایی)	۲	۶۸	-	۶۸	۳۷، ۳۴، ۳۳
۴۵	تمرین عملی راهنمایی و مشاوره ۲ (فعالیت های مشاوره)	۲	۶۸	-	۶۸	۳۹، ۳۸، ۳۷
جمع		۳۳				

* تعداد دانشجویان دروس پروژه تحقیقاتی و تمرین عملی مشاوره ۱ و ۲ حداقل ۱۵ نفر و حداکثر ۱۵ نفر می باشد.

هـ- دروس اختیاری دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیشنهادها
			جمع	نظری	عملی	
۱	بازی درمانی	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۳۲
۲	تغییرات اجتماعی	۲	۳۴	۳۴	-	۱۱
۳	خانواده نابسامان وعوامل آن	۲	۳۴	۳۴	-	۲۸- بهداشت روانی
۴	مقدمات روان پزشکی	۲	۳۴	۳۴	-	نظریه ها و مشاور و روان درمانی- ۲۷
۵	سازمان وقوانین آموزش و پرورش ایران	۲	۳۴	۳۴	-	۵۵ آموزش و پرورش ابتدائی راهنمایی، متوسطه
۶	سازماندهی و اداره خدمات راهنمایی و مشاوره	۲	۳۴	۳۴	-	نظریه های مشاوره و روان درمانی
۷	مبانی کامپیوتر	۲	۵۱	۱۷	۳۴	آمار استنباطی
۸	برنامه نویسی کامپیوتر	۲	۵۱	۱۷	۳۴	مبانی کامپیوتر
۹	روان شناسی هنر و تبلیغات	۲	۳۴	۳۴	-	روان شناسی اجتماعی
۱۰	جامعه شناسی ارتباطات	۲	۳۴	۳۴	-	روان شناسی اجتماعی ۲۰
۱۱	روشهای تحلیل سیاسی	۲	۳۴	۳۴	-	مبانی تحلیل سیاسی
۱۲	هنر و خوشنویسی	۲	۶۸	-	۶۸	
۱۳	بهداشت عمومی و کمکهای اولیه	۲	۵۱	۱۷	۳۴	-
۱۴	منطق	۲	۳۴	۳۴	-	-
۱۵	تاریخچه هنر و هنر اسلامی	۲	۳۴	۳۴	-	-
جمع		۳۰				

* دانشجویان رشته راهنمایی و مشاوره از بین دروس فوق ۶ واحد را با توجه به نظر استاد راهنما و گروه آموزشی به عنوان دروس انتخابی اختیار کرده و می گذرانند.

د - دروس تخصصی دوره کارشناسی راهنمایی و مشاوره : گرایش فعالیت های پرورشی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			شناسنامه کارشناسی
			جمع	نظری	عملی	
۳۳	آئین نگارش و فن سخنوری	۲	۳۴	۳۴	-	فارسی
۳۴	ادبیات کودکان و نوجوانان	۲	۳۴	۳۴	-	فارسی
۳۵	آشنایی با کتاب و کتابخانه	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۳۴
۳۶	مبانی تحلیل سیاسی	۳	۵۱	۵۱	-	۲۵
۳۷	سیره تربیتی پیغمبر و ائمه (ع)	۲	۳۴	۳۴	-	-
۳۸	سرودها و آهنگهای انقلابی	۲	۵۱	۱۷	۳۴	-
۳۹	هنرهای نمایشی	۲	۵۱	۱۷	۳۴	-
۴۰	ورزش و بازیهای تربیتی	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۲۱
۴۱	فعالیت های گروهی	۲	۵۱	۱۷	۳۴	۴۵
۴۲	روابط انسانی در مدرسه	۲	۳۴	۳۴	-	۲۱
۴۳	متون عربی	۲	۳۴	۳۴	-	-
۴۴	روخوانی و روان خوانی قرآن	۲	۳۴	۳۴	-	-
۴۵	آشنائی با قرآن ۱	۲	۳۴	۳۴	-	۴۴
۴۶	آشنائی با قرآن ۲	۲	۳۴	۳۴	-	۴۵
۴۷	کارورزی ۱	۲	۶۸	-	۶۸	۴۱ و ۳۲
۴۸	کارورزی ۲	۲	۶۸	-	۶۸	۴۷
جمع		۳۳				

ریاضیات پایه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ریاضیات پیش دانشگاهی

هدف: آشنائی با مفاهیم اولیه ریاضی، اصول، روابط و قضایای اساسی ریاضیات به منظور ایجاد توان علمی دانشجویان در تحلیل مسائل اجتماعی و درک مفاهیم آماری

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ۱- احتمال، آزمایشهای تصادفی، احتمال نظری، ارتباط بین فضای نمونه‌ای و احتمال نظری پیشامدهای مکمل پیشامدهای مرکب، ضرب احتمال ها، پیشامدهای مستقل وابسته، جمع احتمالها، مدل احتمال دوجمله‌ای، مثلث خیام پاسکال، ضرایب بسط دوجمله‌ای نیوتن.
- ۲- تابع و نمودار، تابع خطی و درجه دو، رسم نمودار، ابزارهای لازم برای رسم منحنی، کاربرد توابع درجه دوم در مسائل، بهینه سازی، بازاریابی، ماکزیمم کردن درآمد، ماکزیمم کردن سود، توابع گویا و رسم آنها، عملیات روی توابع، ترکیب تابع ها، تابع معکوس کاربردهای آن توابع نمائی و لگاریتمی، کاربردهای آن در مسائل رشد و زوال
- ۳- ماتریسها، مدل جمعیت دو بعدی، مدل شکار و شکارچی، ماتریسها، ماتریسها و دستگاههای خطی، روش حذفی گوس، معکوس ماتریسها کاربردهای آن، زنجیرهای مارکف.

آمار توصیفی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ریاضیات پایه

هدف: آشنائی با اصول و مفاهیم ابتدائی آمار در زمینه‌های جمع‌آوری ارائه منظم و تجزیه و تحلیل مقدماتی داده‌های آماری به منظور استفاده در تحقیقات و سنجش و اندازه‌گیری

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- مقدمات و تعریف آمار،
- ۲- اندازه‌گیری (انواع متغیرها و سطوح مختلف اندازه‌گیری)
- ۲- تهیه جدول و رسم نمودار، نقاط درصدی
- ۳- مقادیر تمایل مرکزی (میانگین، مد، میانه...) محاسبه و خواص هر کدام.
- ۵- مقادیر تغییرپذیری (دامنه تغییر، دامنه تغییر ۱۰ و ۹۰ درصدی، ۲۵ و ۷۵ درصدی واریانس، انحراف استاندارد، میانگین تغییرات)
- ۶- مقادیر سنجش روابط بین متغیرها (همبستگی (پیرسن) و (براون) .

آمار استنباطی

تعداد واحد:

نوع واحد نظری

پیش نیاز: آمار توصیفی

هدف: آشنائی و استفاده از متدهای تجزیه و تحلیل کمی داده‌های بدست آمده از یک نمونه به منظور تشخیص و تعیین منابع تغییر و تاثیر در پدیده‌ها و مقایسه آنها با این هدف که وجود یا عدم روابط فرضی بین پدیده‌ها را اثبات یا رد کند و تخمین‌های مناسب و معتدلی در مورد کمیات مورد نیاز به دست می‌دهد.

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

رگرسیون:

۱- اصول وقواعد احتمالات

۲- توزیع نرمال، نمرات استandar ندارد

۳- توزیع‌های متنسهای معنی‌دار بودن مربوط به هر کدام

۴- رگرسیون بایک متغیر وابسته

۵- رگرسیون با چند متغیر مستقل

۶- تحلیل واریانس

اصول و فلسفه آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با اصول و فلسفه آموزش و پرورش از دیدگاه مکاتب مختلف و اسلام

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

۱- اصول فلسفه تعلیم و تربیت (تعاریف)

۲- مفاهیم مختلف تعلیم و تربیت

- تعلیم و تربیت به معنای آمادگی

- تعلیم و تربیت به معنای آشکار کردن استعدادها

- تعلیم و تربیت به معنای تشکیل یا پرورش قوای ذهنی

- تعلیم و تربیت به معنای تشکیل ذهن

- تعلیم و تربیت بعنوان تکرار و توجه به گذشته

- تعلیم و تربیت بعنوان تجدید ساختمان

۳- تعلیم و تربیت قدیم و تعلیم و تربیت جدید

۴- تجربه و تعلیم و تربیت

۵- اصول پیوستگی و اصل تاثیر متقابل

۶- اصول مربوط به کنترل اجتماعی

۷- اصول مربوط به آزادی

۸- مکتبهای فلسفی و نظریات تربیتی

۹- اصول با توجه به تحقیقات روان شناسی و جامعه شناسی

۱۰- فلسفه تعلیم و تربیت اسلام

۱۱- فلسفه و تربیت و رابطه این دو

رئالیسم و تربیت ، ایده‌آلیسم و تربیت ، پراگماتیسم و تربیت ، اگزیستانسیالیسم

و تربیت و فلسفه تحلیلی و تربیت

فلسفه مادی و تربیت ، فلسفه تربیتی اسلام.

منبع اصلی

اصول و فلسفه تعلیم و تربیت تألیف :

دکتر علی شریعتمداری، ناشر انتشارات امیرکبیر تهران

آموزش و پرورش ابتدائی ، راهنمایی و متوسطه

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول و فلسفه آموزش و پرورش

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با روند و فعالیت‌های آموزش و پرورش هریک از مقاطع سه‌گانه

تحصیلی که شامل

اهداف تفصیلی:

الف - شناخت دانشجویان از هدفها و اصول حاکم بر آموزش و پرورش هریک از دوره‌های

تحصیلی

ب - آگاه ساختن دانشجویان نسبت به ویژگیهای متفاوت جسمی، روانی، عاطفی

و اجتماعی دانش آموزان دوره‌های ابتدائی ، راهنمایی و متوسطه

ج - آشنا ساختن دانشجویان نسبت به وظایف و نقش معلمان ، راهنمایان ، مدیران

و سایر اولیای مدرسه در تربیت و راهنمایی دانش آموزان دوره‌های سه‌گانه تحصیلی

د - آگاه ساختن دانشجویان از کیفیت برنامه‌های درسی، شیوه‌های نوین تربیتی

و چگونگی ارائه خدمات راهنمایی در هدایت تحصیلی دانش آموزان در هریک از -

مقاطع تحصیلی، ابتدائی، راهنمایی و متوسطه.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

تاریخچه و اهمیت آموزش و پرورش ، تعریف آموزش و پرورش ابتدائی، راهنمایی و متوسطه

، اهداف و اصول حاکم بر آموزش و پرورش هریک از مقاطع تحصیلی تشریح ویژگیهای روانی

جسمی، عاطفی و اجتماعی دانش آموزان هریک از دوره‌های سه‌گانه تحصیلی، ویژگیهای برنامه

درسی (کتاب درسی) و خدمات آموزشی در مدارس ابتدائی، راهنمایی و متوسطه (نظام متوسطه

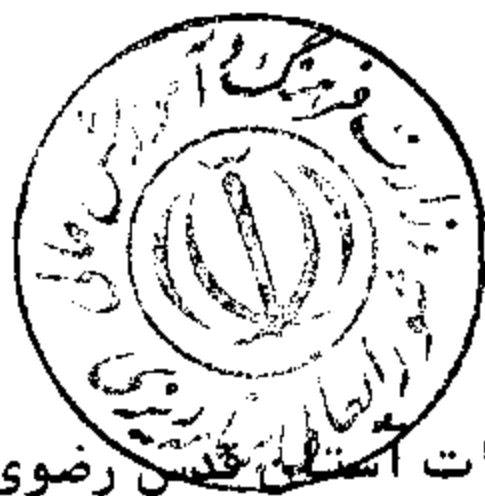
فعالی و نظام جدید)

ویژگیهای افراد برای احراز مشاغل معلمی و مدیر مدارس در سطوح سه‌گانه تحصیلی

ضرورت راهنمایی و نقش راهنمایان و معرفی تکنیک‌های جدید در ارائه خدمات راهنمایی

بویژه دانش آموزان دوره راهنمایی و متوسطه ، ویژگیهای محیط آموزشی مطلوب برای هر

یک از مقاطع تحصیلی، معرفی شیوه‌های نوین ارزشیابی از آموخته‌های درسی و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دانش آموزان در سطوح مختلف تحصیلی، مدیران و معلمان و نقش آنان در اداره مدرسه و کلاس درس و همچنین نقش آنان در جلب مشارکت خانواده در حل و فصل امور تربیتی دانش آموزان.

منابع اصلی:

- ۱- تعلیم و تربیت و مراحل آن تألیف دکتر غلامحسین شکوهی، انتشارات استانی قدس رضوی، مشهد، ۱۳۶۷
- ۲- توسعه کمی و بهبود کیفی آموزش ابتدائی در کشورهای در حال توسعه، نوشته مارلن ای، لاکهید ترجمه سید جعفر سجادی و دیگران انتشارات مدرسه ۱۳۷۱ تهران
- ۳- طرح انتقال به آموزش متوسطه مطلوب، دبیرخانه شورای تغییر بنیادین نظام آموزش و پرورش ۱۳۷۲ تهران

سنجش و اندازه‌گیری در علوم تربیتی و روانشناسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: آمار توصیفی

هدف: آشناسدن دانشجویان با مفاهیم، اصول، روشها و فنون سنجش و اندازه‌گیری در تعلیم و تربیت و روان شناسی و یادگیری طرز سنجش و اندازه‌گیری در تعلیم و تربیت و روان شناسی و کسب توانائی‌های لازم در استفاده از نوشتجات و تحقیقات در این زمینه

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

تعریف مفاهیم اندازه‌گیری، ارزیابی، سنجش، تست و بیان تفاوت‌های آنها، لزوم و اهمیت سنجش و اندازه‌گیری در تعلیم و تربیت و روان شناسی- تاریخچه پیدائی تحول و گسترش سنجش و اندازه‌گیری در تعلیم و تربیت و روان شناسی، اهداف و وظایف سنجش و اندازه‌گیری در تعلیم و تربیت و روان شناسی- انواع اندازه‌گیری و ارزیابی در تعلیم و تربیت و روان شناسی انواع اندازه‌گیری و ارزیابی در تعلیم و تربیت و روان شناسی- مقیاسهای اندازه‌گیری (اسمی ترتیبی، فاصله‌ای- نسبی)- روشهای سنجش و اندازه‌گیری (مشاهده- مصاحبه- پرسشنامه تست) (انواع اعتبار (اعتبار محتوائی، اعتبار معیاری- اعتبار پیش بینی- اعتبار ساختی) پایائی و انواع آن (تستها (معلومات، هوش، استعداد، رغبت، شخصیت) اصول کلی ساختن تست- انواع آزمونهای پیشرفت تحصیلی (معلم ساخته، استاندارد چگونگی ساختن آزمونهای پیشرفت تحصیلی (سئوالات انشائی- سئوالات عینی) چگونگی اندازه‌گیری و سنجش حیطه شناختی (مفاهیم هوش، استعداد و رابطه آنها با یکدیگر انواع آزمونهای هوشی استاندارد شده- بهره هوشی- انواع آزمونهای استعداد استاندارد شده) چگونگی سنجش و اندازه‌گیری حیطه عاطفی- جنبه‌های عاطفی مورد سنجش (علاقه، رغبت ها، نگرشها)- مقایسه سنجش و اندازه گیری حیطه‌های شناختی و عاطفی- فنون اندازه‌گیری جنبه‌های عاطفی (معیارها درجه بندی پرسشنامه‌ها، سیاهه‌ها) اندازه‌گیری و ارزیابی شخصیت- انواع آزمونهای شخصیت (کاغذ و مدادی- برون فکن) مسائل آزمونهای روانی.

تذکر:

در قسمت عملی دانشجو باید یک آزمون معلوماتی و یک آزمون دیگر از بین سایر آزمونها انتخاب کرده آنرا بسازد و اجرا کند و نتایج آنرا گزارش نماید.

منابع:

- ۱- روان آزمائی نوشته آناستازی ترجمه براهنی
- ۲- مبانی آزمونهای روانی نوشته مگنیسون ترجمه براهنی.
- ۳- فنون تهیه و اجرای تست نوشته یوسف اردبیلی
- ۴- سنجش و اندازه گیری پیشرفت تحصیلی نوشته علی اکبر سیف
- ۵- روان سنجی کاربردی نوشته ثرندایک ترجمه دکتر حیدر علی هومن.

روش تحقیق در علوم تربیتی و روانشناسی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنیاز: آمار استنباطی

هدف: آشنائی و فهم و توانائی استفاده از روشهای تحقیق علمی در روانشناسی و علوم تربیتی

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

کلیات (تعریف علم، تحقیق و لزوم آن، تعریف نظریه علمی، تعریف روش تحقیق علمی و ویژگیهای آن و مشکلات استفاده از آن در تعلیم و تربیت و روانشناسی) انواع تحقیق (بنیادی، کاربردی) مراحل تحقیق (تعریف مسئله مورد تحقیق و استدلال در مورد ضرورت تحقیق درباره آن، تعریف اصطلاحات، تهیه و تدوین و تعیین فرضیه ها انتخاب روش تحقیق و تجزیه و تحلیل اطلاعات با استدلال، تجزیه و تحلیل اطلاعات و گزارش نتایج تحقیق، تعبیر نتایج حاصل از تحقیق، ذکر محدودیتها، انتقادات و پیشنهادات برای تحقیق در آینده) منابع و مراجع برای انتخاب موضوع تحقیق (استفاده از تجارب، استفاده از نظریه ها، استفاده از متون مربوط به موضوع) نمونه ای از موضوعات مورد تحقیق در روانشناسی و تعلیم و تربیت. انواع محدودیت ها برای تحقیق در تعلیم و تربیت و روانشناسی روشهای تحقیق الف: روش تحقیق تاریخی (تعریف نظرات موافق و مخالف، ویژگیها و مراحل آن) ب - تحقیق توصیفی (تعریف، ویژگیها و مراحل و نکات مثبت و منفی روش، تحقیق توصیفی) ج - تحقیق موردی و زمینه ای (تعریف نکات مثبت و منفی، ویژگیها و مراحل آن) گروههای تجربی در تحقیق تجربی. متغیرهای مستقل و وابسته در تحقیق تجربی متغیرهای مداخله گرونا مربوط و روشهای مربوط به کنترل آنها) ه - روشهای جمع آوری اطلاعات (نمونه تعریف و انواع آن) مشاهده و انواع و معایب و محاسن آن، مصاحبه و انواع و معایب و محاسن آن، پرسشنامه و انواع و معایب و محاسن آن. جمع آوری اطلاعات از طریق کتابخانه، روشهای آزمون و فهرستها. یادآوری هر دانشجو به همراه فراگیری مطالب نظری یک موضوع را انتخاب و تحت

نظراستاداین درس و درباره آن به تحقیق می پردازد.

منابع اصلی:

- ۱- دکتر عزت ا... نادری و دکتر مریم سیف نراقی روشهای تحقیق در علوم انسانی
انتشارات بدر تهران ۱۳۶۴
- ۲- دکتر بهروز نبوی روشهای تحقیق علوم اجتماعی انتشارات فروردین تهران ۱۳۵۰

روشها و فنون تدریس

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول و فلسفه آموزش و پرورش

اهداف: آشنا کردن دانشجو با

۱- مسائل اساسی تربیتی در رابطه با تدریس و مقایسه آنها (بررسی تفکر در مقابل

عادت)

۲- شیوه‌ها و الگوهای تدریس

۳- چگونگی طراحی، اجرا و ارزیابی یک واحد درسی

۴- روشها معمول در حوزه‌های علمیه و مقایسه آنها با روشهای معمول در مدارس و در

دانشگاهها

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- مقدمه

- تفکر مسئله اساسی تربیتی

- تحلیل تفکر

- پرورش تفکر در مقابل عادت (دوروش متضاد در آموزش)

- تدریس و یادگیری

- فرآیند تدریس و یادگیری

- مدل‌های یادگیری

- مراحل یادگیری

- تئوریهای یادگیری

- کاربرد اساسی یادگیری در روشهای تدریس

- ارتباط انسانی

- ارتباط کلامی و غیر کلامی

- مدل‌های ارتباطی

- فرآیند ارتباط

- مشخصات معلم خوب

- تاثیر شخصیت و رفتار معلم در پیشرفت آموزشی فراگیران

- رفتارهای شایسته معلمان

- شرایط مطلوب محیطی

اهداف آموزشی

- اساس تهیه و انتخاب اهداف آموزشی

- تحلیل آموزشی

- تهیه و انتخاب اهداف آموزشی

- طبقه بندی اهداف آموزشی

- عناصر و خصوصیات اهداف آموزشی (کلی و جزئی رفتاری)

- شیوه‌های تدریس

- شیوه سخنرانی

- شیوه بحثی

- شیوه پرسشی

- شیوه آزمایشی

- شیوه نمایشی

- شیوه گردش علمی

- الگوهای تدریس

- الگوی پیش سازمان دهنده

- الگوی فردمداری

- الگوی مشکل گشایی (حل مسئله - روش علمی)

- طراحی سیستماتیک

- تدوین هدفها

- بررسی شرایط

- تعیین تجارب یادگیری

تعیین گروه‌های آموزشی

- بررسی منابع

- نیروی انسانی

- مواد و تجهیزات آموزشی

- فضاهای آموزشی

- بازده

- ارزشیابی

- اصلاح طرح

- نقد و بررسی چند نمونه از طرح‌های درسی

- تهیه و کاربرد پیش‌آزمون

- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

محتوا

- روش‌های تدریس و ارزیابی در حوزه‌های علمیه

مقایسه دو نوع سیستم یادشده تدریس (حوزه ، دانشگاه)

نتیجه گیری

منابع :

۱- تفکر منطقی تالیف ، ترجمه دکتر علی شریعتمداری

۲- کلیات روش تدریس ، تالیف دکتر سلیم نیساری

۳- تعلیم و تربیت ، مقاصد ، تکنیک ها تالیف دکتر محمد علی بطحایی

مقدمات مدیریت آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: این درس سعی خواهد نمود که دانشجویان را با مفاهیم مدیریت به طور اعم و با مدیریت آموزشی بطور اخص آشنا نموده و پس از آن مفاهیم عمده مدیریت اسلامی را در رابطه با مدیریت آموزشی از حیث رهبری، شوری، داوری و غیره در اختیار دانشجویان قرار دهد.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ۱- تعریف مدیریت
- ۲- مشخصات یک مدیر خوب
- ۳- شیوه‌های مطالعه و تحقیق در مدیریت
- شیوه سنتی، شیوه موردی، رفتاری، تصمیم‌گیری مقداری، سیستم‌ها.
- ۴- فراگرد مدیریت: برنامه‌ریزی سازماندهی، هدایت یا انگیزش، هماهنگی و ارزشیابی
- ۵- تعریف سازمان: سازمان رسمی و غیررسمی، متمرکز و غیرمتمرکز، تقسیم وظایف، سلسله مراتب قدرت و اختیار، صف و ستاد.
- ۶- تئوریهای مختلف مدیریت آموزشی
- ۷- نظریه سلسله مراتب نیازها.
- ۸- تصمیم‌گیری، رضایت و عدم رضایت شغلی، پاداش، تنبیه
- ۹- ارتباطات
- ۱۰- تعریف مدیریت آموزشی، (اجتماعی، اقتصادی، فلسفی و...)
- ۱۱- ویژگیهای یک مدیر آموزشی
- ۱۲- وظایف یک مدیر آموزشی
- ۱۳- قضاوت یا داوری، حقوق افراد، شوری، هشدار به افراد
- ۱۴- مهارتهای لازم برای مدیریت آموزشی

۱۵- آینده‌نگری

منابع

۱- مقدمات مدیریت آموزشی

۲- تئوریهای مدیریت

دکتر علی‌علاقه بند

دکتر کمال‌پرهیزگار

تولید و کاربرد مواد آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا کردن دانشجویان با

- اصول و مفاهیم اولیه طراحی و انتخاب مواد آموزشی

- مشخصات انواع رسانه‌ها

- مبانی ارتباط انسانی

- تکنیک‌های خطاطی

- روش سیستماتیک فعالیتهای آموزشی

- تولید و کاربرد رسانه‌های آموزشی نورتاب ساکن، نورتاب متحرک غیر نورتاب رسانه‌ها

شنیداری و رسانه‌های نوشتاری

- اصول و تکنیک‌های عکاسی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- اساس طراحی و انتخاب رسانه‌ها

- فلسفه کاربرد رسانه‌ها

- معرفی و مشخصات رسانه‌های مختلف شامل:

- فیلم استریپ‌ها، اسلایدها، تصاویر ثابت، تلق‌های شفا

- رسانه‌های سه بعدی، رسانه‌های نمایشی، تصاویر متحرک، تولیدات تکثیری، ضبط شنیداری

ضبط دیداری

- مبانی ارتباط انسانی

- روش سیستماتیک طراحی فعالیت‌های یادگیری

- اصول و عناصر طراحی

- تکنیک‌های خطاطی

- تولید و کاربرد رسانه‌های غیر نورتاب شامل:

- تابلوها، مواد سه بعدی، تصاویر ثابت

- مواد نوشتاری

- تولید و کاربرد رسانه های نورتاب " سان " شامل:

- فیلم استریپ

- اسلاید

- تلق های شفاف، مواد مات " وژکتور ویک "

- تولید و کاربرد فیلم های متحرک

- تولید و کاربرد برنامه های شنیداری

- اصول و کاربرد تکنیک های عکاسی

- تولید و کاربرد برنامه های تلویزیونی

منابع اصلی:

تکنولوژی آموزشی: تالیف: دکتر محمد احیدیان

مبانی جامعه‌شناسی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه‌شناسی و ارتباط آن با سایر رشته‌های نزدیک به نحوی که در عین آشنائی دانشجوی به نقد و تعمق در آن بپردازد و مسائلی را که در محیط فرهنگی ایران و اسلام قابل استفاده است مورد بهره‌برداری قرار دهد.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

موضوع: تعریف: تعاریف مختلف جامعه‌شناسی و نظریه‌های انتقادی به این تعاریف تفکر و تعمق در مورد یک تعریف درست از جامعه‌شناسی، روش‌های معمول در تحقیقات جامعه‌شناسی، شیوه‌های معمول تحقیقات اجتماعی در ایران و اسلام، شیوه‌های جدید تحقیقات اجتماعی در جامعه‌شناسی (روش کمی و کیفی) نقادین روشها، جایگاه جامعه‌شناسی در علوم انسانی، دانش اجتماعی دنیای امروز و شعب آن، کاربرد و ضرورت جامعه‌شناسی در ایران، تاریخچه پیدایش علوم اجتماعی در مغرب زمین.

فرد و جامعه: تعریف جامعه، مکتب اصالت فرد، مکتب اصالت جمع، نظریات پدیدارشناسی روان‌شناسی اجتماعی و جامعه‌شناسی، اشکالات وارده بر این مقولات از دیدگاه اسلام دیدگاه اسلام در مورد فرد و جامعه، نابرابریهای اجتماعی، علل نابرابریها، گروهها و قشرهای مختلف اجتماعی، ارزشهای اسلامی و نابرابریهای اجتماعی، قدر و منزلت اجتماعی، سازمانهای اجتماعی، نهادهای اجتماعی، ناهنجاریهای اجتماعی، مختصری در زمینه ساخت جامعه ایران (شهر و روستا و عشایر) انواع جوامع (سرمایه داری سوسیالیسم، جامعه توسعه یافته)

منابع:

- ۱- جامعه و تاریخ تألیف شهید مطهری
- ۲- جامعه‌شناسی تألیف ساموئل کونیک ترجمه مشفق همدانی
- ۳- جامعه‌شناسی تألیف هانری مندارس ترجمه باقر پرهام
- ۴- پژوهش در اندیشه‌های ابن خلدون تألیف دکتر محمدعلی شیخ

جامعه شناسی آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مبانی جامعه شناسی

هدف: آشنائی دانشجویان با مسائل آموزش و پرورش در رابطه با جامعه و تحولات آن تعمق و تحلیل مسائل پرورشی در رابطه با نهادهای اصیل اجتماعی که در برنامه ریزی و هدایت تحصیلی و غیره نیز موثر است.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

مقدمات:

- الف- آموزش و پرورش یک واقعیت تاریخی- لزوم بررسی دائمی در آموزش و پرورش
- ب- آموزش و پرورش یک واقعیت اجتماعی
- ج- تعریف - موضوع و هدف جامعه شناسی پرورشی
- د- زمینه کار- جامعه شناسی پرورشی یا جامعه شناسی آموزش و پرورش

بخش اول: تاثیر فرهنگ جوامع بر رفتارهای فردی:

- ۱- تاثیرات متقابل فرهنگ و شخصیت
- ۲- ارزشهای اجتماعی در خصوصیات روانی اجتماعی گروهها
- ۳- تاثیر آموزش و پرورش وجهه نظر گروهی (وبالعکس)
- ۴- توجه به جنبه های انسانی آموزش و پرورش

بخش دوم: توسعه صنعتی و تحول آموزش و پرورش:

- ۱- تاثیر توسعه صنعتی در همگانی شدن آموزش و پرورش
- ۲- توسعه صنعتی و توجه به آموزش متوسطه (با محور فنی سطح تحصیلات همگانی)
- ۳- دگرگونی در آموزش و پرورش و تحول بطرف آموزش فنی و حرفه ای
- ۴- بحران آموزشی در سطوح مختلف تحصیلات (ناهماهنگیها)

بخش سوم: روشهای برآورد سنجش طول آموزش (بحث در کمیات)

- ۱- ضرایب تحصیلی در دوره های مختلف
- ۲- هرم تحصیلی و رابطه آن با هرم سنی
- ۳- برآورد دینامیک دوره های تحصیلی- سنجش افت تحصیلی
- ۴- مسئله حفظ تعادل بین سطوح مختلف تحصیلات
- ۵- بررسی تعادل آموزشی و پرورشی از طریق نیاز به متخصص

بخش چهارم : بررسی وضع آموزش و پرورش در ایران

- ۱- مشخصات آموزش و پرورش در گذشته (تاریخچه ۵۰ ساله)
- ۲- وضع آموزش و پرورش کنونی و دیگر گونی ارزشها
- ۳- بررسی آموزش و پرورش از نظر کمی (سطوح مختلف)
- ۴- کیفیت آموزش و پرورش فنی و ارزیابی
- ۵- توجه به آموزش و پرورش فنی و حرفه ای
- ۶- برنامه ریزی آموزش و پرورش و مشکلات آن در ایران

بخش پنجم : اثرات محیط اجتماعی در همگانی ساختن آموزش و پرورش

- ۱- تاثیر نابرابریهای طبیعی و جسمانی
- ۲- محیط اجتماعی و نابرابریهای فکری
- ۳- تاثیر محیط اجتماعی بر پیشرفت تحصیلی و راهنمایی ، محل اقامت ، محیط اجتماعی خانواده
- ۴- رابطه موقعیت تحصیلی و محیط اجتماعی
- ۵- بررسی نابرابریهای اجتماعی تحصیلی در سطح بین المللی
- ۶- نوع و سطوح تحصیلات در کشورهای مختلف
- ۷- تفاوت های منطقه ای و تاثیر آن در آموزش و پرورش
- ۸- توجه به تفاوت های منطقه ای در توسعه آموزش و پرورش و ضرائب تحصیلی
- ۹- راهنمایی تحصیلی و راهنمایی شغلی

بخش ششم : آموزش و پرورش و تحرک اجتماعی

- ۱- تعریف تحرک اجتماعی و انواع آن (عوامل موثر در تحرک اجتماعی)
- ۲- مفهوم جامعه شناسی و تحرک اجتماعی و مطالعات انجام شده
- ۳- مجاری تحرک اجتماعی بنظر سوروکین و عوامل اجتماعی موثر
- ۴- تاثیر اساسی آموزش و پرورش در تحرک اجتماعی
- ۵- نظام های آموزشی- شانس ادامه تحصیلات و تحرک اجتماعی
- ۶- نتایج مهم تحرک اجتماعی

بخش هفتم : آموزش و پرورش سواد و حرفه و سایر طرحهای جدید

- بررسی نظرات گوناگون اقتصاددانان پیرامون نقش اقتصادی آموزش و پرورش
- بررسی توجیه اقتصادی سرمایه گذاری دولت در امر آموزش و پرورش
- معنی و مفهوم هزینه در اقتصاد
- معنی و مفهوم درآمد، ارزش افزوده و سرمایه گذاری در اقتصاد
- معنی و مفهوم سرانه در محاسبات مربوط به اقتصاد آموزش و پرورش
- روشهای اصلی محاسبه کفایت آنها
- بررسی هزینه آموزش و پرورش برخی از کشورهای جهان و ارزیابی میزان کفایت آنها
- معیارهای اصلی محاسبه نیروی انسانی مورد نیاز
- روشهای ساده برآورد نیروی انسانی در توسعه
- ارزیابی برنامه پیشنهادی جمهوری اسلامی ایران جهت توسعه آموزش و پرورش کشور

منابع اصلی:

- ۱- جامعه شناسی آموزش و پرورش تالیف دکتر علاءقیند
- ۲- آموزش در کشورهای فقیر، تالیف میرانی، ترجمه فرنگیس حسینی
- ۳- بحران آموزش و پرورش تالیف فیلیپ کومپز ترجمه داور شیخاوندی

انسان از دیدگاه اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف:

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- بیان مفهوم انسان شناسی و تفاوت آن با "آنتروپولوژی"
- اهمیت انسانی شناسی و ارتباط آن با معارف دینی (توحید، نبوت، معاد، اخلاق) و با علوم انسانی.
- بیان ماهیت انسان و ترکیب وی از روح و بدن بیان مبداء مادی انسان (تراب، ماء، تین صلاصال، نطفه، علقه و جنین) و بیان استقلال نوع انسان و عدم تبدیل از نوع دیگر و رابطه این مطلب با فرضیات روانشناسی و جامعه شناسی.
- حقیقت روح و ابزار بودن بدن، اصالت روح و ابزار بودن بدن بقای روح پس از مرگ
- روابط متقابل روح و بدن، کرامت تکوینی نوع انسان (خلیفه خدا، امانت دار الهی، غایت آفرینش، جهان طبیعت).
- لزوم اختیار بعنوان اصل موضوع برای اخلاق و تعلیم و تربیت و حقوق و....
- رد انواع جبری که توهم شده است:
- الف - جبر طبیعی
- ب - جبر اجتماعی
- ج - جبر تاریخی
- د - جبر فلسفی با ضرورت علی علت و معلول،
- ه - جبر الهی (قضا و قدر الهی) لوازم مقدمات اختیار آگاهی و دانش + میل به کشش + سنجش

بین سود و زیان کار + اراده و تصمیم

- انواع شناخت و آگاهی انسان: حضوری و حصولی، حسی، خیالی و عقلی بدیهی و غیر بدیهی،

مادی و غیرمادی (وحی و الهام و اکتشاف) نظری و عملی

- فطرت: شناخت فطری + کشش فطری

- ارزشهای اخلاقی و رابطه آنها با بینشها و کششها

- معیار ارزش و خیر و شر اخلاقی از نظر اسلام

- کمال حقیقی انسان (قرب به خدا) و راه کلی رسیدن به آن (خداپرستی)

منابع:

انسان از دیدگاه اسلام و قرآن تألیف استاد شهید مطهری

فیزیولوژی انسان (اعصاب و غدد)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی عمومی (۱)

هدف: آشنائی با ساختمان و وظایف دستگاه عصبی و غدد درون ریز و چگونگی تاثیر و ارتباط آنها با رفتار.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

- ساختمان دستگاه عصبی (ساختمان سلول عصبی، گیرنده ها، طبقه بندی اعصاب)
- تغییرات تنشی از تحریک اعصاب و ماهیچه ها (پتانسیل آرامش و فعالیت، چگونگی انتشار و انتقال جریان عصبی، پتانسیل صفحه محرکه، پتانسیل پس سیناپسی، پتانسیل گزنده و بازدارنده)
- فیزیولوژی دستگاه اعصاب مرکزی (نخاع شوکی و مغز)
- فیزیولوژی دستگاه اعصاب غیر اداری (سمپاتیک و پاراسمپاتیک).
- دستگاه حسی (طناب های عصبی و چگونگی انتقال اطلاعات حسی به مغز)
- دستگاه حرکتی (فیزیولوژی ماهیچه، انقباض عضلانی، بازتابها، اختلالات حرکتی)
- هورمون ها غدد درون ریز:
- طبقه بندی هورمون ها، چگونگی نحوه اثر هورمون ها
- غده تیروئید (چگونگی تولید و تنظیم فعالیت، اختلالات ناشی از کم کاری و پرکاری غده)
- غده پاراتیروئید (چگونگی تولید و تنظیم فعالیت، اختلالات ناشی از کم کاری و پرکاری غده)
- غدد فوق کلیوی (هورمون های بخش مرکزی و اهمیت آنها، هورمون های بخش قشری و اهمیت آنها، عوارض ناشی از اختلالات بخش قشری غده فوق کلیه)
- غدد جنسی (هورمون های جنسی مرد ساز و زن ساز، چگونگی تولید و تنظیم فعالیت)
- غده هیپوفیز (هورمون های هیپوفیز جلوئی و پشتی، چگونگی تنظیم و ترشح هورمون های هیپوفیز پشتی)
- غده هیپوتالاموس (نقش غده هیپوتالاموس در تنظیم فعالیت سایر غدد درون ریز، انواع

هورمونهای آن).

- غده لوزالمعده (هورمون های لوزالمعده و چگونگی تنظیم قند خون)

خانواده در اسلام و ایران

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: جامعه شناسی آموزش و پرورش

هدف: بررسی علمی نهاد خانواده با توجه به مبانی و ارزشهای اسلامی در جامعه اسلامی ایران و نمونه‌هایی از سایر جوامع اسلامی.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- تعریف خانواده در اسلام
- بنیادهای خانواده در اسلام: همسرگزینی و ازدواج ممنوعیت ازدواج با محارم، روابط افراد خانواده، وظایف زوجین، پرورش خانوادگی
- مسئله طلاق، چندزنی، باروری، اطفال بی سرپرست.
- ویژگیهای خانواده ایده‌آل در اسلام (چند نمونه از تاریخ) و مقایسه آن با ویژگیهای آن در دیگر جوامع و مکاتب
- حقوق خانواده در ایران امروز: (اصول قانون اساسی، حقوق زن، قوانین مدنی و مسائلی مربوط به دادگاههای خانواده)
- تحول خانواده در ایران
- ساخت خانواده در ایران
- ساخت خانواده و خویشاوندی در جامعه ایران: (خانواده روستایی، عشایری و خانواده شهری)
- تحول خانواده در جهان امروز و مسائل و مشکلات مربوط به آن.

منابع اصلی

نظام حیات خانواده در اسلام	آقای دکتر قائمی
- تشکیل خانواده در اسلام	آقای دکتر قائمی
- آئین همسر داری	آقای ابراهیم امینی
- ازدواج در اسلام	آیت الله مشکینی

روان شناسی عمومی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با مفاهیم روان شناسی و روشهای تحقیق آن، شناخت جایگاه روان شناسی در میان سایر علوم.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- تاریخچه روان شناسی
- مکاتب روان شناسی به اختصار
- موضوع، هدف و روش روان شناسی
- رشته های روان شناسی و رابطه آن با سایر علوم
- روش های تحقیق در روان شناسی
- عوامل موثر بر رفتار (وراثت و محیط)
- بحثی پیرامون قطرت و غرایز
- جنبه های گوناگون رشد و نظریه های پیرامون آن
- اساس عصبی رفتار
- نقش حواس
- هوش و توزیع و تفسیر بهره هوشی در گروه های مختلف
- انگیزه هیجان
- یادگیری، عوامل موثر در آن و نظریه های یادگیری
- تفکر و زبان آموزی
- یادآوری و فراموشی

منابع:

- ۱- اصول روان شناسی عمومی دکتر سیروس عظیمی

۲- زمینه روان شناسی تالیف هیلگارد واتکینسون ، ترجمه گروه مترجمان

۳- کلیات روان شناسی علمی ترجمه دکتر مهریار و دکتر شاپوریان

روان شناسی ازدیدگاه دانشمندان اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی عمومی

هدف: آشنائی با مفاهیم و مطالب اساسی روانشناسی ازدیدگاه دانشمندان اسلامی و آشنائی با نحوه نگرش اسلام به ساخت روانی و یادگیری، شیوه‌های اسلامی در تأمین بهداشت روانی.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

حقیقت نفس و روان انسان (تعریف نفس از نظر قرآن و حدیث و فلسفه، وجود نفس، وحدت و بساطت نفس، اصل و ریشه نفس، طبیعت نفس، انواع نفس، نفس و بدن بقاء یا فنا نفس) روانشناسی جدید و روانشناسی اسلامی و تفاوت‌های آن دو و حالات روانی و انواع آن - محرک‌ها و انگیزه‌های درونی و تقسیم بندی آنها - عادات، انفعالات، عواطف، رابطه عاطفه و انفعال، انواع عواطف، تبدیل عواطف، آثار انفعال و عواطف، ادراک حسی، ادراک عقلی، رابطه نفس با دین و اخلاق، معیارهای سلامت روانی ازدیدگاه اسلام، بیماریهای قلبی راههای وصول به سلامت و بهداشت روانی ازدیدگاه اسلام.

منابع اصلی:

- ۱- روانشناسی ازدیدگاه غزالی و دانشمندان اسلامی جلد اول و دوم نگارش دکتر سید محمد باقر حجتی انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی تهران ۱۳۶۰
- ۲- گامی فراسوی روانشناسی اسلامی با اخلاق و بهداشت روانی در اسلام نوشته دکتر حسن محمد شرقاوی ترجمه دکتر سید محمد باقر حجتی انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی تهران ۱۳۶۳

منابع فرعی:

- ۱- علم النفس ازدیدگاه دانشمندان اسلامی تألیف فاطمه بنی جمالی - دکتر حسن احدی

- ۲- روانشناسی اسلامی تالیف دکتر سید ابوالقاسم حسینی
- ۳- روانشناسی شخصیت از دیدگاه اسلامی تالیف دکتر علی اصغر احمدی

روانشناسی رشد ۱ (کودگی و نوجوانی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی عمومی

هدف: آشنائی با ویژگیهای مراحل مختلف رشد جسمانی، روانی و اجتماعی کودک و نوجوان

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- تعریف و موضوع روانشناسی رشد، قلمرو روانشناسی رشد
- عوامل موثر در رشد (ژنتیکی - محیطی)
- مراحل ویژگیهای رشد در دوران قبل از تولد (جنینی)
- نظریه های رشد
- رشد بدنی (رشد سیستم عصبی - رشد عضلانی - رشد استخوانی - رشد قد و وزن)
- رشد حسی - حرکتی
- رشد شخصیت
- رشد عقلی و رشد هوش تشکیل مفاهیم - رشد کلامی - رشد ادراک - خلاقیت در کودکان
- رشد عاطفی
- رشد روانی - جنسی
- رشد اخلاق و مذهب و ارزشها - رشد علایق
- رشد اجتماعی و مشکلات سازگاری اجتماعی
- کودک در خانواده (روابط خانواده - خانواده به عنوان یک الگو) و اثرات خانواده بر رشد کودک
- کودک و مدرسه (عوامل موثر در پیشرفت تحصیلی) - زبان آموزی و اهمیت سازگاری رشد کودک
- تعریف روانشناسی نوجوانی و بلوغ
- تاریخچه روانشناسی نوجوانی و بلوغ و قلمرو روانشناسی رشد در مرحله نوجوانی
- رشد و تغییرات بیولوژیکی، فیزیولوژیکی، روانی تحولات عاطفی - تغییرات حسی حرکتی

- دنیای اجتماعی نوجوانان - رابطه نوجوان با خانواده
- انتخاب شغل و مساله همسرگزینی - رویا و خیال بافی بحران ارزشها ناسازگاریهای روانی و اجتماعی

- طبیعت انسان در فرهنگ های مختلف
- تاثیر فرهنگ و آموزشگاه و اجتماع در نوجوانان
- سرگرمیها و تمایلات و نیاز مندیها و توانائیهای ذهنی نوجوانان
- رفتارهای جنسی و انحرافات
- بزهکاری نوجوانان - رشد و تحولات اخلاقی و اعتقادات مذهبی در نوجوانان

منابع:

- ۱- مبانی روانشناسی رشد تالیف دکتر عبدا... شفیع آبادی چاپ اول شرکت سهامی چهار تهران ۱۳۶۶
- ۲- روانشناسی رشد تالیف دکتر حسن احدی
- ۳- پنج گفتار در روان شناسی تالیف دکتر محسنی
- ۴- روان شناسی رشد تالیف دکتر علی اکبر شعاری نژاد
- ۵- روان شناسی نوجوانان و جوانان تالیف دکتر سید احمد احمدی

روانشناسی رشد ۲ (جوانی، بزرگسالی، پیری)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی رشد ۱

هدف: آشنائی با خصوصیات رشد جسمی و روانی واجتماعی فرد در دوران جوانی بزرگسالی و پیری

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

- تعریف روانشناسی جوانی و بزرگسالی
- تاریخچه روانشناسی جوانی، بزرگسالی و پیری در قلمرو روانشناسی رشد
- رشد و تکامل دوران جوانی، بزرگسالی و پیری
- خصایص دوران جوانی- بزرگسالی و پیری
- تکالیف رشد و تکاملی دوران جوانی، بزرگسالی و پیری
- سازش با تغییرات بدنی، جوانی، بزرگسالی و پیری
- عوامل موثر در تغییرات رغبت در دوران بزرگسالی
- سازگاریهای شغلی و خانوادگی در دوران بزرگسالی و پیری
- عوامل موثر در سازش های شغلی و زوجی بزرگسالی و پیری
- سازشهای جنسی در بزرگسالی و میانسالی
- تغییرات در توانائیهای ذهنی دوران بزرگسالی و پیری
- خطرات سازش شغلی و زوجی در بزرگسالی و میانسالی
- خطرهای طلاق در دوران بزرگسالی
- سازگاری با تغییرات بدنی در دوران پیری
- رغبت های شخصی، تفریحی، اجتماعی در دوران پیری
- خطرهای سازش شخصی واجتماعی در دوران سالمندی و پیری
- خطرهای بدنی و روان شناختی در دوران پیری
- عوامل موثر در سازگاری و بازنشستگی

- سازگاری با تغییرات زندگی خانوادگی در دوران سالمندی و پیری

- مسائل سازشی مردان و زنان در دوران پیری

- آرایش زندگی سالخورده‌گان

- سنجش سازش‌های پیری

- تغییر رفتار هیجانی، عاطفی دوران پیری

- خوشبختی یا شادکامی دوران پیری

- عوامل موثر در خوشبختی دوران پیری

منابع:

۱- روانشناسی رشد بزرگسالان ، در فراخنای زندگی ، دکتر علی اکبر شعاری نژاد

۲- روانشناسی نوجوانان و جوانان ، دکتر سید احمد احمدی

۳- روانشناسی رشد (مفاهیم بنیادی در روانشناسی)، دکتر حسن احدی

۴- روانشناسی نوجوانی و جوانی، دکتر نیک‌چهره محسنی

روانشناسی اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی عمومی- مبانی جامعه شناسی

هدف: هدف از این درس آشنائی دانشجویان با یکی از رشته های خاص علوم اجتماعی است که رابطه نزدیکی با جامعه شناسی و نیز با روان شناسی دارد ولی عملاً "قلمرو خاصی از مسائل جامعه شناسی را که همان مسائل روانی اجتماعی و خصوصیات گروه های کوچک است در بر میگیرد. و امروزه وسعت و دامنه وسیعی را فرا گرفته این دروس مکمل دروس جامعه شناسی نظری و کاربردی و از لوازم آنها است.

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

بخش اول : مقدمه و کلیات

- ۱- مقدمه و تاریخچه
- ۲- تعریف روان شناسی اجتماعی
- ۳- هدف و قلمرو روان شناسی اجتماعی
- ۴- روبرو روان شناسی اجتماعی با جامعه شناسی- مردم شناسی و روان شناسی
- ۵- روش های تحقیق روان شناسی اجتماعی.

بخش دوم : فرد و جامعه

- ۱- مسائل روان شناسی فردی
- ۲- مسائل روان شناسی جمعی
- ۳- مسائل روان شناسی اجتماعی
- ۴- بررسی دیدگاه های مختلف در مورد اصالت فرد و جامعه و نقد آنها

بخش سوم : فرهنگ و شخصیت

- ۱- فرهنگ پذیری در جوامع ابتدائی و جدید
- ۲- اجتماعی شدن کودک
- ۳- مکانیسمهای روابط فرهنگ و شخصیت
- ۴- شخصیت اساسی و خصوصیات ملی
- ۵- مقام و نقش
- ۶- برخورد دیدگاههای مردم شناسی- روانکاوی - جامعه شناسی و روان شناسی اجتماعی در زمینه فرهنگ و شخصیت

بخش چهارم : تغییرات جامعه شناسی پدیدههای روانی

- ۱- تخیل، حافظه ، هوش
- ۲- سایر استعدادهای روانی و تغییرات آن بر حسب جوامع
- ۳- تاثیر متقابل وراثت و محیط
- ۴- مسائل خودآگاه و ناخودآگاه
- ۵- شیوه تبدیل رفتارهای فردی به نهادهای اجتماعی در مسائل (بیان، زبان ، مناسبات میان اشخاص)

بخش پنجم - روان شناسی اجتماعی گروههای کوچک

- ۱- گروههای طبیعی و گروههای مصنوعی
- ۲- مسئله رهبری در گروه
- ۳- گروه سنجی و موضوع آن
- ۴- پدیدههای گروهی و تحقیقات مربوط به آن

بخش ششم - فرد در جمع

- ۱- انبوه خلق و تاثیر آن بر روحیات و رفتار فردی
- ۲- تقلید و تلقین پذیری
- ۳- تاثیر افکار عمومی
- ۴- تبلیغات و اشارات آن

بخش هفتم - وجهه نظرات و عقاید - احکام قالبی و پیش داروینها

۱- ناهنجاریهای روانی و ناهنجاریهای اجتماعی

۲- علل و عوامل اجتماعی ناهنجاریهای روانی

۳- عوامل اجتماعی و روانی جرم

۴- جرائم در محیط های مختلف اجتماعی

۵- منشاء قومی و نژادی جرم و جنایت

۶- انواع ناهنجاریها در رابطه با محیط اجتماعی

بخش هشتم - زمینه های جدید تحقیق در روان شناسی اجتماعی

۱- عزت نفس

۲- اجتماعی شدن بزرگسالان

۳- مسئله سازگاری و تطبیق

۴- سایر

منابع :

۱- روان شناسی اجتماعی تالیف دکتر شکرکن

۲- جامعه سالم تالیف اریک فروم ترجمه اکبر تبریزی

۳- روان شناسی اجتماعی اشتوتزل ترجمه دکتر علی محمدکاردان

روانشناسی تربیتی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی رشد (۲)

هدف: کسب دانشهای لازم در اصول و مبانی روانشناسی تربیتی و موضوعات مربوطه ،
تقویت قدرت تفکر، تحلیل و تفسیر مسائل و مشکلات تربیتی از دیدگاه روانی-
اجتماعی عاطفی
ایجاد قدرت تشخیص علل و عوامل پدیدآورنده مسائل و مشکلات تربیتی از دیدگاه
روانی و عاطفی
ایجاد قدرت راهیابی و ارائه طریق برای مسائل و مشکلات تربیتی و شناخت
روشهای پیشگیری.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

تعریف و موضوع و فایده روانشناسی
- روشهای بررسی و تحقیق فرضیه های روانشناسی:
- وراثت و محیط : تعریف وراثت ، عوامل ارثی،
- محیط و هوش وراثت و هوش
- محیط و رفتار فردی و اجتماعی

رشد: تعریف و خصوصیات عمومی رشد

جنبه های مختلف رشد (رشد بدنی، عاطفی و عقلانی)
خانواده و تاثیر آن در رفتار کودکان:
اهمیت خانواده و موقعیت کودک ، انتظار والدین
جو عاطفی خانواده و موقعیت اجتماعی خانواده
گروه همسن و تاثیر آن در رفتار کودکان
ارتباط فرد با گروه همسن درس های گوناگون

رقابت ، پذیرش و میزان های گروهی

احتیاجات اساسی فرد:

احتیاجات روانی و عاطفی

رفتار دفاعی و اشکال مختلف آن

یادگیری:

تئوری های ارتباطات عصبی (پاولوف ، ثورندایک و اسکینر)

تئوری های شناختی (گستالت ، پیازه ، برونر)

عوامل موثر در یادگیری

انتقال یادگیری

تشخیص یادآوری و فراموشی

عوامل موثر در حافظه

دقت:

تعریف و شرایط دقت

تفکر:

تعریف تفکر و خصوصیات آن

عناصر عمده در تفکر

تفکر منطقی و اساس آن

خلاقیت:

مراحل تفکر خلاق

نظریه های گوناگون

هوش

تعریف هوش ماهیت آن

انواع هوش (هوش ماشینی، تجربیدی، اجتماعی)

عوامل موثر در هوش
انواع تست های هوشی

انضباط :

تعریف انضباط و انواع آن
مقررات معلم ، گروهی و شخصی
عوامل موثر در پیدایش مسائل انضباطی

شخصیت:

تعریف شخصیت و منش
انواع شخصیت
منش در دوره کودکی و نوجوانی

منابع :

- ۱- روانشناسی تربیتی تالیف دکتر علی شریعتمداری
- ۲- روانشناسی پرورشی- دکتر علی اکبر سیف

روانشناسی یادگیری (نظریه‌ها و آزمایش‌ها)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی رشد ۲

هدف: آموزش نظریه‌های مربوط به یادگیری و مفاهیم و اصول آزمایشگاهی-یادگیری در

زمان حال

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- تعریف و موضوع مطالعه روانشناسی یادگیری

- اهمیت یادگیری

- ماهیت یادگیری

- ارتباط رشد با یادگیری

- نظریه‌های یادگیری: (نظریه‌های محرک-پاسخی (تداعی-گراشی) و نظریه‌های شناختی (مانند

نظریه آزمایشی و خطای شوراندیک، واتسون و شرطی شدن عاملی اسکینر در یادگیری، نظریه

مکتب گشتالت، یادگیری ارادی و اتفاقی، یادگیری از طریق تقلید، نظریه میدانی، نظریه رمال

نظریه گاتری، نظریه میلر، .... یادگیری اجتماعی

- انتقال: انواع و عوامل موثر در انتقال یادگیری

- مشکلات و اختلالات یادگیری

- یادآوری و فراموشی

منابع اصلی:

۱- روانشناسی یادگیری تألیف علی اکبر شعاری نژاد

۲- روانشناسی یادگیری تألیف جیمز دیزت — ترجمه دکتر برهانی

۳- روانشناسی یادگیری تألیف دکتر محمدپارسا

روانشناسی و آموزش و پرورش افراد استثنائی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی یادگیری

هدف : آشناسازی دانش آموختگان با اصول نظری و عملی بهره گیری از دانش رفتارشناسی در شناخت و آموزش افراد استثنائی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

الف - شناخت افراد استثنائی:

- ۱- عقب ماندگان ذهنی- (سبب شناسی، آزمونهای تخصصی روشهای متداول آموزش)
- ۲- ناشنوایان (سبب شناسی-اریولوژی واریولوژی مقدماتی- شناخت ادراکات دیداری و حرکتی- بررسی متدهای ارتباط اشارتی و لب خوانی)
- ۳- نابینایان (سبب شناسی- شناخت ادراکات شنوایی لمسی و حرکتی- مقدمات بریل و جهت یابی)
- ۴- سازش نایافتگان (سبب شناسی- جنبه های معمول سازش نایافتگی متدهای اصلاح و رفتار)
- ۵- افراد تیزهوش (آشنائی با متدهای آموزش کودکان تیزهوش، نظریه های خلاقیت و ابتکار)

ب - شناخت اختلالات یادگیری

- ۱- اختلالات مربوط به قرائت
- ۲- اختلالات مربوط به نوشتن
- ۳- اختلالات مربوط به محاسبه
- ۴- مروری بر آموزش مقایسه ای هر گروه استثنائی با روشهای آموزش عادی

منابع :

- ۱- دکتر محمود فتح الدین، دکتر شکوه نوابی نژاد آموزش و مشاوره با کودکان استثنائی

۲- مجموعه مولفین

سمپوزیوم عقب ماندگی ذهنی

۳- دکتر غلامعلی افروز

آموزش کودکان استثنائی

آسیب شناسی روانی (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی شخصیت

هدف : هدف از این درس آشناساختن دانشجو با مفاهیم اساسی و اولیه در آسیب شناسی روانی می باشد که بر آن اساس بتواند به تعریف، تشخیص و علت بیماریهای روانی پرداخته و با شناختن علائم و نشانه های بیماریهای روانی از عهده تشخیص اهتر اقی مشکلات روانی بر آید.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- تاریخچه

سیر تحول آسیب شناسی روانی از قرون وسطی تا زمان حاضر

۲- تعریف رفتار عادی و رفتار غیر عادی

۳- سبب شناسی بیماریهای روانی

- عوامل توارثی

- عوامل خانوادگی

- عوامل فرهنگی- اجتماعی

۴- نشانه ها و علامت های بیماریهای روانی

الف - اختلالات شناختی:

۱- اختلال در تفکر

۲- اختلال در ادراک

ب - اختلالات غیر شناختی:

۱- اختلال در عواطف

۲- اختلال در انگیزش

۳- اختلال در رفتار

۴- اختلال در احساس

۵. طبقه بندی بیماریهای روانی

در حال حاضر)

DSMIV

- براساس جدیدترین معیارهای تشخیصی)

- اختلالات فراگیر مربوط به رشد

۶. اختلالات اضطرابی

۷. اختلالات هراس

۸. اختلالات خودبیمارپنداری

۹. اختلالات وسواسی

۱۰. اختلالات هیستریکی

۱۱. اختلالات شخصیت

آسیب شناسی روانی (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آسیب شناسی روانی (۱)

هدف : هدف از این درس شناختن دانشجویان با بیماریهای شدید روانی می باشد، سبب شناسی این بیماریها و تا حدودی درمان ونحوه برخورد مناسب با این بیمه ساران و خانواده های آنها نیز از اهداف این درس می باشد.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- اختلالات اسکیزوفرنیک
- ۲- اختلالات خلقی
- ۳- آسیب های مغزی
  - آسیب های مغزی حاد
  - آسیب های مغزی مزمن
- ۴- اختلالات پارانوئید
- ۵- اختلالات مربوط به دوران کهولت
- ۶- اعتیاد
  - تعریف
  - تشخیص
  - درمان و توانبخشی
- ۷- اختلالات مربوط به کودکان ونوجوانان

اختلالات یادگیری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان‌شناسی یادگیری

هدف: آشناسازی دانشجویان با نارسائیهای خواندن، نوشتن، محاسبه کردن (نارساخوانی، نارسا نویسی، نارسایی و محاسبه) و نظایر آن و کاربرد روشهایی به منظور به حداقل ممکن رساندن این اختلالات در هر درسته از کودکان.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

۱- تعریف

۲- علل (عضوی - ژنتیکی - محیطی)

۳- مشخصات روان شناختی و رفتاری کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری مشتمل بر

مشکلات (ادراکی، حرکتی، هماهنگیها، حافظه، عاطفی، عصبی، تحصیلی)

۴- سنجش و ارزیابی، مشتمل بر (ارزیابیهای روزانه از کارهای دانش آموزان- کاربرد آزمونهاى معلم ساخته).

۵- شناخت علل نارسائیهای خواندن، محاسبه و نوشتن و نظایر آن و عرضه روشهای اصلاح و درمان احتمالی آنان.

۶- ملاحظات آموزشی مشتمل بر:

الف - آموزش گام به گام بکارگیری حواس مختلف به ویژه لامسه

ب - تقویت توانشهای ساختی

ج - اصلاح رفتار

منابع:

۱- والاس، جرالدمک لافلین، جیمزا، ترجمه منشی طوسی. م. ت (۱۳۷۴) ناتوانیهای

یادگیری مفاهیم و ویژگیها. مشهد، انتشارات آستان قدس

۲- نادری. ع، سیف نراقی. م (۱۳۶۹) اختلالات یادگیری. تهران. انتشارات امیرکبیر

- ۳- فریا اکبر، رخشان، فریدون. (۱۳۶۹) ناتوانیهای یادگیری. تبریز. انتشارات نیما
- ۴- دلاکاتو، کارل، ترجمه فتاحی. محمدرضا دشواریهای گفتاری و خواندن در کودکان

بهداشت روانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی شخصیت

هدف: آشنائی دانشجویان با علل و عوامل موثر در ایجاد بیماریهای روانی و شیوه‌ها و عوامل موثر در پیشگیری از آنها. بررسی مجموعه عواملی که در پیشگیری بیماریهای روانی موثر است.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- تعریف و موضوع مطالعه بهداشت روانی
- محرکهای رفتار بشر
- احتیاجات جسمانی و احتیاجات روانی
- محرومیت و ناکامی
- مکانیزمهای روانی
- اختلالات روانی (رفتار نوروتیک و رفتار سایکوتیک)
- بهداشت روانی و مسایل اجتماعی
- بهداشت روانی در سنین و مراحل مختلف رشد
- بهداشت روانی و خانواده
- بهداشت روانی در مدرسه
- بهداشت روانی در محل کار
- کودکان استثنائی
- اندازه‌گیری روانی و کاربرد تستهای روانی
- درمان و شیوه‌های درمانی بیماریهای روانی
- صلاحیت افراد برای روان درمانی
- رابطه یادگیری و بهداشت روانی

- بهداشت روانی و وسایل ارتباط جمعی
- تطبیق دادن اصول و روشهای بهداشت روانی در ایران
- ۱- بهداشت روانی، دکتر سعید شاملو
- ۲- بهداشت روانی، دکتر ابوالقاسم حسینی

مسائل نوجوانان و جوانان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی رشد (۲)

هدف: آشناساختن دانشجویان با تعاریف، علائم، علل و کمک به حل مسائل رایج بین نوجوانان و جوانان

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- تعاریف مشکل - تاریخچه مشکل شناسی - طبقه بندی مشکلات - عوامل موثر در ایجاد مشکل (زیستی محیطی) نوجوانی و بحران هویت اصول کلی حل مشکلات - بررسی تعاریف و علائم و علل و حل مشکلات پر خاشکری، دروغگوئی، گوشه گیری، خیالبافی، فرار از مدرسه، اعتیاد خودارضائی، همجنس گرایی، دزدی و... جوان و ازدواج - نقش اوقات فراغت در کاهش مشکلات - از خود بیگانگی

هر دانشجو موظف است یکی از مشکلات متداول بین نوجوانان و جوانان را با نظر استاد درس برگزیند و درباره آن تحقیق کند و نتیجه اش را به همراه پیشنهادات عملی برای حل مشکل به استاد درس ارائه دهد.

منابع:

- ۱- دکتر سید احمد احمدی روان شناسی نوجوانان و جوانان انتشارات ۱۳۶۸
- ۲- دکتر عبدالله شفیع آبادی، شناخت و درمان مشکلات نوجوانان و جوانان آماده چاپ

آسیب شناسی اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آسیب شناسی روانی ۲

هدف: آشنا کردن دانشجویان با آسیب ها و عوارض اجتماعی بر اساس نظرات روانشناسان اجتماعی و جامعه شناسی انحرافات، شناخت علل و انگیزه های گوناگون آن به منظور پیشگیری و درمان

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- معرفی آسیب شناسی، تعاریف و بررسیها، معیارها برای انحراف، دامنه و ——— نوع انحرافات

- معرفی جامعه شناسی انحرافات شامل: تاریخچه و شیوه های مطالعه و تحقیق آن
- دسته بندی انحراف و گروه بندی منحرفان و نوع جرائم انحرافات بویژه اعتیاد الکلیسم، فحشاء و سرقت و ...

- عوامل و علل انحرافات شامل عوامل زیستی، روانی، عاطفی، اجتماعی، اقتصادی سیاسی، فرهنگی

- عواملی که به انحرافات دامن میزنند شامل شرایط و عوامل شخصی، محیط اجتماعی عوامل مربوط به واقعیت ها

- رابطه انحرافات با شرایط گوناگون شخصی، قهری، اجتماعی، جمعیت و محرک آن منطقه و ....

- خطرات و زیانهای انحراف و مواضع لازم در این زمینه، موضع اجتماعی در قبال انحرافات و موضوع دولت در این زمینه

- تدابیر درباره انحرافات نیاز به جامعه سالم، تدابیر اصلاحی و انواع آن، نظر اسلام در این زمینه، کیفیت اجرای تدابیر ...

- پیشگیری انحرافات، ضرورت و اهمیت آن، ریشه شناسی، اقدامات لازم در این زمینه شیوه ها و طرق ممکن

-درمان انحرافات شامل مباحثی در تشخیص انحراف و شناخت منحرف ، برنامه ریزی های شیوه ها و طرق ، کیفیت اقدام شرایط مسئولان و مجریان ، تداوم درمان و خطر بازگشت آن .
-آینده انحرافات و دورنمای آن از نظر دانشمندان مختلف ، دیدگاه اسلامی در این زمینه

منابع اصلی:

آسیب ها و عوارض اجتماعی، دکتر علی قائمی

منابع فرعی:

جامعه شناسی انحرافات دکتر فرجاد

مبانی راهنمایی و مشاوره

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی عمومی

هدف: آشنائی دانشجویان با مفاهیم کلی و اساسی راهنمایی و مشاوره

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

فلسفه و اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره، راهنمایی و مقام آن در تعلیم و تربیت - تاریخچه راهنمایی و مشاوره در جهان و ایران، راهنمایی و مشاوره در اسلام - تعریف راهنمایی - اصول راهنمایی - اهداف راهنمایی - خدمات راهنمایی - انواع راهنمایی و مشاوره (تحصیلی، شغلی، خانوادگی، فردی، گروهی و...) - مدل‌های راهنمایی، تعریف مشاوره، تعریف روان‌درمانی، تفاوت‌های راهنمایی و مشاوره و روان‌درمانی، اهداف مشاوره، خصوصیات مشاور و مراجع، وظایف و مسئولیت‌های مشاور، نقش افراد مختلف در راهنمایی و مشاوره، خدمات و منابع ارجاعی

منابع اصلی:

۱- اصول راهنمایی تألیف شرتزر - استون ترجمه دکتر علی شریعتمداری دانشگاه اصفهان

۱۳۵۴

۲- مشاوره و راهنمایی در مدارس تألیف سی‌اچ پاترسون، ترجمه یوسف اردبیلی چاپ دوم

انتشارات دهخدا تهران ۱۳۵۱

۳- مقدمات راهنمایی و مشاوره تألیف دکتر عبدا... شفیع آبادی انتشارات دانشگاه

پیام نور تهران ۱۳۷۶

۴- مقدمه‌ای بر مشاوره و روان‌درمانی تألیف دکتر سیداحمد احمدی چاپ ششم انتشارات

دانشگاه اصفهان ۱۳۷۶

۵- مبانی مشاوره و راهنمایی تألیف رابرت گیبسون و مارین میشل ترجمه دکتر باقر

ثنائی و دیگران تهران ۱۳۷۲

روشها و فنون راهنمایی و مشاوره

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: مبانی راهنمایی و مشاوره

هدف: آشنائی با روشها و فنون راهنمایی و مشاوره و کسب مهارتهای عملی ضروری برای انجام راهنمایی و مشاوره

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

تعاریف روش و فن، روشهای تحلیلی، رفتاری، شناختی، انسان‌گرائی، انتخاب روش مناسب برای مشاوره، رابطه باورانه و خصوصیات آن، فنون راهنمایی و مشاوره (مشاهده، پرسشنامه، شرح حال نویسی، معیار درجه بندی گروه‌سنجی، آزمونها، مصاحبه فنون تداوم، طرز برخورد با سکوت و مقاومت، تشویق کردن، خاطر جمع‌ی دادن، مواجهه تعبیر و تفسیر کردن، بستن قرارداد، تعیین تکلیف فنون پایان دادن به مصاحبه مشاوره‌ای) یادآوری:

دانشجویان باید ساعاتی را صرف تهیه کردن، گوش کردن و نقدنوارهای صوتی مربوط به جلسات مشاوره کننده و به تمرین عملی و مشاوره و کاربرد فنون آموخته شده بپردازد.

منابع اصلی:

- ۱- فنون و روشهای مشاوره، تالیف دکتر عبدا... شفیع آبادی چاپ هشتم، انتشارات رز ۱۳۷۶ تهران
- ۲- اصول و فنون راهنمایی و مشاوره، تالیف یوسف اردبیلی انتشارات بی‌نام
- ۳- فنون راهنمایی نورث و تراکسلر، ترجمه دکتر بهاری، زرکش انتشارات دانشگاه تربیت معلم تهران ۱۳۵۵

منابع فرعی:

- ۱- مشاوره ، تالیف ژوزف پوز، ترجمه دکتر باقر ثنائی ذاکر انتشارات عطائی
- ۲- اصول راهنمایی تالیف شرتزر- استون ترجمه دکتر علی شریعتمداری دانشگاه اصفهان

۱۳۵۴

راهنمایی و مشاوره تحصیلی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: روشها و فنون راهنمایی و مشاوره

هدف: آشنائی دانشجویان به چگونگی کمک به تسهیل پیشرفت تحصیلی و رفع موانع و مشکلات و نحوه هدایت تحصیلی به صورت نظری و عملی

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

تعریف و موضوع راهنمایی و مشاوره تحصیلی، هدفهای تعلیم و تربیت و ارتباط آن با برنامه‌های راهنمایی تحصیلی، آشنایی با دوره راهنمایی تحصیلی و نظام جدید آموزش متوسطه در ایران، ضوابط هدایت تحصیلی در پایان دوره راهنمایی تحصیلی و نظام جدید آموزش متوسطه، بررسی و مطالعه نحوه پذیرش دانشجو در موسسات آموزش عالی کشور، پرونده راهنمایی دانش آموز و نحوه استفاده از آن در هدایت تحصیلی دانش آموزان، بررسی و مطالعه آئین نامه‌های اجرائی و امتحان مدارس، نقش مدیر معلم مشاور و والدین در هدایت تحصیلی دانش آموزان، آشنایی با روشهای مطالعه، آشنائی با مشکلات تحصیلی شاگردان و بررسی راه‌حلهای آنها.

یادآوری:

- دانشجو باید در هنگام گذراندن این درس به توصیف یک رشته تحصیلی در دوره متوسطه با دانشگاه، شرایط ورود به آن، برنامه آموزشی و درسی توانائیها فارغ التحصیلان، موقعیت های موجود شغلی برای فارغ التحصیلان این رشته بپردازد و با دریافت پرونده تحصیلی چند دانش آموز از یک مدرسه به راهنمایی تحصیلی آنان اقدام کند و در زمینه مسائل و مشکلات تحصیلی دانش آموزان تحقیقی میدانی انجام دهد.

منابع:

۱- راهنمایی تحصیلی و شغلی تالیف دکتر عبدا... شفیع آبادی چاپ چهارم انتشارات

دانشگاه پیام نور تهران ۱۳۷۶

۲- فنون راهنمایی نوشته تراکسلر ونورث ترجمه دکتر بهاری وزرکش چاپ اول انتشارات
دانشگاه تربیت معلم تهران ۱۳۵۵
۳- ضوابط هدایت تحصیلی دانش آموزان سال سوم راهنمایی تحصیلی و نظام جدید آموزش
متوسطه

راهنمایی و مشاوره شغلی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: راهنمایی و مشاوره تحصیلی

هدف: آشنائی با راهنمایی و مشاوره شغلی و کسب مهارت‌های ضروری برای انجام آن

سرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

اهمیت و لزوم و علل کار، نقش موثر در اشتغال (توانائی ذهنی، استعداد، رغبت، شخصیت، عوامل محیطی و...) تعاریف و تفاوت‌های کار، شغل و حرفه، تعریف راهنمایی شغلی، ضرورت راهنمایی شغلی، تاریخچه راهنمایی شغلی، راهنمایی و مشاوره شغلی در مدارس ابتدایی و راهنمایی و متوسطه، نقش اطلاعات شغلی در راهنمایی شغلی، اصول و اهداف و روش‌های ارائه اطلاعات شغلی، ابزار، و وسایل آموزش اطلاعات شغلی، روش‌ها و اهداف راهنمایی و مشاوره شغلی در مدارس، انتخاب شغل و مشکلات آن، سازش شغلی انگیزش شغلی، موفقیت شغلی، رضایت شغلی

* دانشجوی عنوان کار عملی موظف است که به تهیه یک بروشور شغلی بپردازد و یا اینکه در زمینه مشاغل به انجام تحقیق تهیه گزارش اقدام کند.

منابع:

- ۱- راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شغلی تالیف: دکتر عبدا... شفیع آبادی تهران: انتشارات رشد، چاپ نهم ۱۳۷۶
- ۲- اطلاعات شغلی در راهنمایی حرفه‌ای تالیف هاپاک ترجمه یوسف اردبیلی
- ۳- بررسی و برنامه‌ریزی زندگی تحصیلی- شغلی تالیف بروس شرتر ترجمه دکتر طیب‌زندی پور
- ۴- مشاوره حرفه‌ای برای مشاوران و معلمان تالیف چالز هیلی ترجمه خانم طیب‌زندی پور انتشارات فردوس چاپ اول ۱۳۶۶
- ۵- حرفه مناسب شما چیست؟ نوشته جان. ال هالند ترجمه دکتر سیمین حسینیان و دکتر سیدمنوره یزدی

کاربرد آزمونهای هوش ، استعداد و رغبت در مشاوره *

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: واحد نظری + واحد عملی

پیشنیاز: سنجش و اندازه گیری در علوم تربیتی و روان شناسی

هدف: آشنائی دانشجویان با آزمونهای هوش استعداد و رغبت و یادگیری طرز اجراء ،

تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر آنها و استفاده به موقع و صحیح از این

تستها در جریان مشاوره

سرفصل دروس (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

الف - بخش نظری

مفهوم و ماهیت تستهای روانی- انواع تست های روانی- اهداف تست کردن اصول انتخاب تست برای مشاوره - مراحل طرح ریزی و اجرای برنامه های تستی- مبانی تعبیر و تفسیر تست ها- احتیاط های لازم درباره تعبیر و تفسیر تستها- مسائل و مشکلات مربوط به تعبیر و تفسیر تستها- نحوه بکارگیری نتایج تستها در مشاوره - روشها و فنون مربوط به استفاده صحیح از تستها و چگونگی گزارش نتایج آنها- ضوابط اخلاقی در مورد استفاده از تستهای روانی و گزارش نتایج آنها- تعریف هوش و عناصر آن تاریخچه ساخت و کاربرد تستهای هوش - تعریف تست هوش و انواع آن (تستهای هوش خردسالان ، بزرگسالان کاغذ و مدادی ، هوش فرهنگی ...) مسائل بین فرهنگی در آزمونهای هوش - معرفی حداقل ۴ تست هوش و آموزش طرز اجراء تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر و نحوه استفاده از نتایج آنها در راهنمایی و مشاوره

- تعریف استعداد و انواع آن تاریخچه ساخت و کاربرد تست های استعداد تعریف آزمون استعداد- انواع آزمونهای استعداد- معرفی حداقل سه تست استعداد و آموزش طرز اجراء ، تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر و موارد استفاده از نتایج آنها و راهنمایی و مشاوره

- تعریف رغبت و انواع آن - تعریف آزمون رغبت - تاریخچه ساخت و کاربرد تستهای رغبت - انواع آزمونهای رغبت- معرفی حداقل ۳ تست رغبت (کودر) استرانگ ، اس.

سی. آر. آی، خود سنجی هالند، و آموزش طرز ارجاء تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر
و موارد استفاده از نتایج آنها در راهنمایی در مشاوره

ب - بخش عملی:

در تست عملی دانشجو باید حداقل سه تست در زمینه های هوش ، استعداد و رغبت
را حداقل در مورد یک فرد، اجراء تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر کرده و نتایج آنها را به
استاد درس گزارش نماید.

منابع اصلی:

- ۱- روان آزمائی نوشته آناستازی ، ترجمه محمدنقی براهنی
- ۲- روان سنجی کاربردی نوشته ژندایک ترجمه حیدعلی هومن

منابع فرعی

- ۱- فنون راهنمایی نوشته نورث و تراکسلر ترجمه بهاری و زرکش قسمت های مربوط به
تست
- ۲- مبانی مشاوره و راهنمایی نوشته گیسون - ویشل ترجمه دکتر ثنائی و دیگران قسمت مربوط به
تست
- ۳- مشاوره و راهنمایی در مدارس نوشته سی. اچ پاترسون . ترجمه یوسف اردبیلی قسمت
مربوط به تست.

کاربرد آزمونهای تشخیصی و شخصیت در مشاوره

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: سنجش و اندازه گیری در علوم تربیتی و روان شناسی + آسیب شناسی روانی ۲

هدف: آشنائی دانشجویان با آزمونهای تشخیصی و شخصیت، یادگیری طرز اجراء، تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر آنها و استفاده صحیح و به موقع از نتایج این آزمونها در جریان مشاوره

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

الف - بخش نظری

- اهمیت و لزوم تشخیص در جریان مشاوره - اصول استفاده از تستها در تشخیص تعریف تست های تشخیصی - انواع تستهای تشخیص - معرفی حداقل ۵ تست تشخیصی (افسردگی اضطراب، احترام به خود، بندرگشتالت، گودایناف و...) و آموزش طرز اجراء، تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر نتایج آنها.

تعریف شخصیت، هدفهای آزمون شخصیت، روشهای آزمون و ارزشیابی شخصیت - ویژگیهای تست های شخصیت - انواع تستهای شخصیت موارد کاربرد آزمونهای شخصیت - معرفی حداقل ۴ تست شخصیتی (تست ۱۶ عاملی کتل، ام - ام - پی - ای - تست رورشاخ - تست تی - تی و...) و آموزش طرز اجراء، تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر نتایج آنها.

بخش عملی

در قسمت عملی دانشجو باید حداقل ۳ تست شخصیتی و ۳ تست تشخیصی را در مورد یک فرد اجراء تصحیح و نمره گذاری و تعبیر و تفسیر کرده و نتایج آنرا به استاد درس گزارش نماید.

منابع اصلی:

- ۱- ارزشیابی شخصیت نوشته دکتر اخوت و دکتر دانشمند
- ۲- روان سنجی کاربرای نوشته شرنادیک ترجمه دکتر هومن

منابع فرعی:

- ۱- روان آزمایی نوشته آناستازی ترجمه دکتر محمدنقی براهنی
- ۲- آزمونهای روان شناختی کودکان برای مشاوره کودک نوشته دکتر حسین لطف آبادی

نظریه‌های مشاوره و روان درمانی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روشها و فنون راهنمایی و مشاوره

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مبانی نظری و روشهای عملی برخی نظریه‌های مشاوره و

روان درمانی

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- تعاریف نظریه - ضرورت و اهمیت نظریه - طبقه بندی نظریه‌های مشاوره و روان درمانی
نظریه روان تحلیلی فروید و آدلر نظریه عقلانی ویلیامسون والیس - نظریه انسان گرایانسه
راجرز نظریه رفتار درمانی در هر نظریه تاریخچه تحول نظریه ، مفاهیم شخصیت و ماهیت
انسان، مفهوم اضطراب و بیماری روانی، فنون مشاوره و درمان، ارزیابی نظریه و تطابق فرهنگی
مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

منابع اصلی:

۱- نظریه‌های مشاوره و روان درمانی تالیف دکتر عبدالله شفیع آبادی و دکتر غلامرضا ناصری

انتشارات مرکز نشر دانشگاهی چاپ پنجم ۱۳۷۵

۲- اصول نظری و عملی روان درمانی تالیف دکتر و الله اخوت ۱۳۵۶

منابع فرعی:

نظریه‌های عمده روان درمانی نوشته دکتر محمود دژکام

راهنمایی و مشاوره گروهی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنیاز: روشها و فنون راهنمایی و مشاوره

هدف: آشنائی دانشجویان با پویایی های گروه، طرز تشکیل و اداره گروه های راهنمایی و مشاوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری و ۳۴ ساعت عملی)

تاریخچه پیدایش گروه های تعلیم (T) و گروه های مشاوره و درمان، انواع گروه های راهنمایی و مشاوره و تعلیم و رشد، اهداف گروه، دوره حیات گروه، ترکیب و تشکیل گروه تعامل و ارتباط کلامی و غیر کلامی در گروه و پویایی های گروهی و عوامل درمانی، رابطه تعلیم و مشاوره و درمان.

عملی:

تشکیل گروه بمنظور آموزش عملی طرز تشکیل، اداره، فرایند و اثرات گروه و انجام مشاوره گروهی

منابع:

۱- روان درمانی و مشاوره گروهی، تالیف دکتر باقر ثنائی ذاکر، تهران: سپهر ۱۳۶۲

۲- راهنمایی و مشاوره گروهی تالیف دکتر شکوه نوابی نژاد

۳- مشاوره گروهی و پویایی گروه تالیف عبدا... شفیع آبادی انتشارات رشد

مشاوره خانواده

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی

هدف: آشنائی با خانواده و مراحل تکامل آن، آسیب شناسی خانواده، مشاوره و درمان خانواده

سرفصل دروس (۳۴ ساعت + ۳۴ ساعت)

خانواده به عنوان کانون شکل گیری هویت، حمایت، التیام، آسیب - مراحل تکامل خانواده، سرچشمه و سیرپیدایش مشاوره و روان درمانی خانواده، - مقایسه مشاوره خانواده با مشاوره فردی، مبانی نظریه سیستم‌ها و ارتباط آن با خانواده - سه عنوان یک سیستم نظریه‌های مشاوره خانواده به ویژه نظریه‌های سیستمی، ساختنی و استراتژیک

منابع اصلی:

جی. هیلی. روان‌درمانی خانواده و ترجمه دکتر باقر ثنائی ذاکر چاپ دوم انتشارات امیرکبیر ۱۳۷۳ تهران
سی. مینوچین. خانواده و خانواده درمانی ترجمه دکتر باقر ثنائی ذاکر چاپ اول انتشارات امیرکبیر ۱۳۷۱ تهران

منابع فرعی:

۱- آرون. تی. بک	عشق هرگز کافی نیست	ترجمه قرچه داغی تهران
۲- سوسن سیف	نظری رشد خانواده	انتشارات دانشگاه الزهراء
۳- فیلیپ باکر	خانواده درمانی پایه	ترجمه زهره و محسن دهقانی انتشارات رشد تهران ۱۳۷۵
۴- ویرجینیا سیترا آدم سازی	روان شناسی خانواده ترجمه بهروز بیرنگ	انتشارات رشد تهران ۱۳۷۵

مددکاری اجتماعی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: مبانی جامعه‌شناسی + روان‌شناسی عمومی + روشها و فنون راهنمایی و مشاوره

هدف: آشنایی با اصول، مبانی، روشها و فنون مددکاری اجتماعی و کاربرد آن در مشاوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت + ۳۴ ساعت)

تعاریف مفاهیم و تاریخچه مددکاری محرومیت‌ها و حقوق اجتماعی، رابطه مددکاری با مشاوره و سایر حرفه‌های یاورانه و جریان مددکاری - نظریه‌های مددکاری، روشهای مددکاری (فردی، خانواده، گروههای کوچک، گروههای بزرگ و موسسات) قلمرو مددکاری (رفاه کودک و خانواده، مدرسه، مراقبت بهداشتی، نوتوانی، بیکاری و کارگماری، دادگاهها و عدالت اجتماعی، کهولت) سازمانها و موسسات خدمات رفاه اجتماعی در جهان و ایران اسلام و خدمات اجتماعی.

منابع:

مددکاری اجتماعی، ترجمه و تالیف دکتر محسن قندی، ناشر موسسه مطبوعاتی عطایی

روشهای اصلاح و تغییر رفتار

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: (واحد نظری + یک واحد عملی)

پیشنیاز: روان شناسی یادگیری، نظریه‌های مشاوره و روان درمانی

هدف: آشنایی با روشها و فنون اصلاح و تغییر رفتار و کاربرد آن در مشاوره

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

- تعریف و تاریخچه اصلاح و تغییر رفتار، اصول تغییر رفتار، روشهای یادگیری رفتار
(شرطی سازی کلاسیک، شرطی سازی عامل، یادگیری مشاهده‌ای) نحوه تشخیص رفتار
ناهنجار، ترسیم خط پایه، طرح تغییر رفتار، فنون ایجاد رفتار مطلوب (تقویت
اقتصاد ژتونی، شکل دهی رفتار، الگو سازی)، تمرین فنون تغییر رفتار نامطلوب (تنش
زدایی، غرقه سازی، جرات آموزی)

منابع:

- ۱- تغییر دادن رفتار کودکان و نوجوانان نوشته کرومبولتر ترجمه دکتر یوسف کریمی
- ۲- رفتار درمانی شناختی ترجمه دکتر قاسم زاده
- ۳- رفتار درمانی بالینی ترجمه دکتر سید احمد احمدی انتشارات مرکز نشر دانشگاهی

متون زبان تخصصی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: زبان خارجه عمومی + مبانی راهنمایی و مشاوره

هدف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی مشاوره در منابع مکتوب به یکی از زبانهای زنده دنیا به منظور کسب توانائی در استفاده از این منابع.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

استاد تدریس کننده بخش یا بخشهایی از کتابهای نوشته شده به یکی از زبانهای خارجی درباره مشاوره را انتخاب میکند و به تدریس آن می پردازد به نحوی که دانشجویان مفاهیم و اصطلاحات اساسی و کلیدی این رشته را یاد بگیرد.

منابع:

به انتخاب استاد

پروژه تحقیقاتی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۱ واحد نظری + ۲ واحد عملی

پیشنیاز: نظریه های مشاوره و روان درمانی + روش تحقیق در علوم تربیتی و روانشناسی

هدف: انجام دادن تحقیقی علمی توسط دانشجو و آشنائی وی به مسائل و مشکلات مختلف راهنمایی و مشاوره

سرفصل دروس (۱۷ ساعت + ۶۸ ساعت)

انجام یک تحقیق بنیادی - کاربردی

برای انجام این پروژه دانشجو موظف است با مشورت استاد راهنما در یکی از زمینه های راهنمایی و مشاوره موضوعی را انتخاب و با استفاده از معلومات و تجربه خود در درس روش تحقیق مراحل انجام تحقیق با نظارت مستمر استاد راهنما به انجام برساند نتیجه را به سه صورت گزارش ماشین شده در ۲ جلد تحویل استاد راهنما بدهد یکی از این دو جلد در کتابخانه دانشکده نگهداری خواهد شد.

تمرین عملی راهنمایی و مشاوره ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: نظریه‌های مشاوره و روان درمانی، راهنمایی و مشاوره تحصیلی، راهنمایی و

مشاوره شغلی

هدف: کاربرد عملی روش‌ها و فنون راهنمایی به منظور کسب آمادگی برای ارائه خدمات

سرفصل دروس و ۶۸ ساعت)

فعالیت‌های این درس شامل دو قسمت می‌باشد:

الف - تمرین عملی راهنمایی و مشاوره تحصیلی

ب - تمرین عملی راهنمایی و مشاوره شغلی

در قسمت الف دانشجویان موظف هستند:

۱- چهار نفر دانش‌آموز را در مقطع راهنمایی و متوسطه انتخاب کرده و با جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه مشاهده، واقع‌نویسی، مقیاس درجه‌بندی، شرح حال‌نویسی و اجرای آزمون‌های هوش، استعداد، رغبت و شخصیت به شناخت دانش‌آموزان و تشکیل پرونده راهنمایی آنان اقدام نماید.

۲- براساس اطلاعات جمع‌آوری شده و مطالعه سوابق تحصیلی دانش‌آموزان و تجزیه و تحلیل کلیه اطلاعات با توجه به ضوابط هدایت تحصیلی به راهنمایی تحصیلی آنان اقدام کند.

۳- از طریق دادن اطلاعات درباره رشته‌های تحصیلی و آموزش مهارت‌های یادگیری و مطالعه و آشنا ساختن شاگردان با مقررات و آئین نامه‌های آموزشی به راهنمایی تحصیلی گروهی آنان بپردازد.

در قسمت ب دانشجویان موظف هستند:

۱- با طرحی مدون به صورت گروهی دانش‌آموزان را از اهمیت کار کردن و اشتغال آگاه سازند.

۲- حداقل سه دانش آموز را با استفاده از روشها و فنون راهنمایی شغلی در انتخاب و طرح ریزی شغل آینده یاری دهند.

یادآوری:

دانشجویان موظف هستند در پایان هر یک از مراحل فوق گزارش لازم را تهیه و به استاد درس تحویل دهند.

تمرین عملی راهنمایی و مشاوره ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: راهنمایی و مشاوره گروهی، نظریه مشاوره و راهنمایی + مشاوره خانواده
هدف: کاربرد عملی روشهای و فنون مشاوره به منظور کسب آمادگی برای انجام مشاوره در مدارس و سایر موسساتی که فارغ التحصیلان این رشته را جذب می کنند.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

فعالیت های این درس شامل سه قسمت به شرح زیر است:

الف - مشاوره انفرادی

در این بخش دانشجو موظف است:

۱- به مشاهده فعالیت های مشاوره ای در موسسات که خدمات مشاوره ای ارائه می کنند بپردازند.

۲- سه شخص دارای مشکل را انتخاب کرده و با آنها مشاوره کند.

۳- جریان مشاوره بایکی از این افراد را به صورت نوار ضبط کرده و تحویل استاد درس دهد.

۴- جریان مشاوره با هر سه نفر را به صورت کتبی تهیه کرده و به استاد درس تحویل دهد.

ب - مشاوره گروهی

- در این قسمت دانشجو موظف است اقدامات زیر را انجام دهد.

۱- طراحی و انجام حداقل ۲ مشاوره گروهی در محل کارورزی

۲- تهیه گزارش جریان مشاوره های گروهی و تحویل آن به استاد درس

ج - مشاوره و خانواده:

در این بخش دانشجو موظف است اقدامات زیر را انجام دهد.

۱- طراحی و اجرای حداقل دو جلسه آموزش خانواده

۲- طراحی و اجرای حداقل دو مورد مشاوره خانوادگی

۳- تهیه گزارش های کتبی موارد ۱ و ۲ و ۳ و تحویل آنها به استاد درس

آئین نگارش و فن سخنوری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فارسی

هدف:

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

تعریف سخنوری و سخنور، هدف، موضوع و ارزش بیان

فصاحت و بلاغت و نقش آن دودر سخنوری

اقسام سخن از لحاظ کیفیت و مفهوم

علوم لازم برای سخنوری

آئین نگارش

فصل اول: کتاب و نویسنده

فصل دوم: راز و رمز نوشتن

فصل سوم: رسم الخط فارسی

فصل چهارم: قالبها و نوشته‌ها

فصل پنجم: کتابها و موضوع

فصل ششم: روزنامه دیواری

خلاصه دستور زبان فارسی

اسم

صفت

فعل، مشتقهای آن

فعل، عام و خاص

وجوه فعل

قید

حرف ربط

شبه جمله

نقشهای اسم

انواع اضافه

وندها

جمله

منابع :

- ۱- ادبیات کودکان نوجوانان محمود حکیمی
- ۲- ادبیات کودکان و نوجوانان - علی اکبر شعاری نژاد
- ۳- ادبیات و تعهد در اسلام محمد رضا حکیمی

ادبیات کودکان و نوجوانان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: فارسی

هدف: ۱- آشنانمودن مربی با چگونگی رضای نیروی کنجکاوی کودکان و نوجوانان در مورد کسب و گسترش اطلاعات و معلومات تازه در زمینه های مختلف اجتماعی علمی و هنری

۲- کمک به آموزش جهان بینی کودک و شناخت وی نسبت به مردم محیط و اخذ تجارب زندگی در گذشته و حال

۳- کمک به پرورش عاطفی و رشدتخیل کودک از طریق خواندن کتاب

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- آشنایی با تعریف ، هدفها و وظایف ادبیات کودکان
- تاریخچه ادبیات کودکان در جهان و ایران
- شناخت ویژگیهای فلسفی و علاقه های کودکان در خواندن
- کاربرد ادبیات کودکان در زندگی کودک (رشد روانی، فکری، اخلاقی، عاطفی، سوادآموزی جهان شناسی و.....)
- شناخت انواع خواندنیهای داستانی (افسانه های جدید- داستانهای واقعی - افسانه های عامیانه) فرهنگ عامه (آشنایی با ضرب المثلهای ومانند آن)
- شناخت انواع خواندنیهای غیر داستانی (مطالب علمی- اجتماعی- زندگینامه- سفرنامه ها بازیها و سرگرمیها و کتابهای مرجع)
- شناخت و هدف مضامین و اصول وقواعد شعر کودک با شناخت کلی از شعر
- اصول نقد ادبیات کودکان (بررسی ضوابط ارزشیابی هریک از مقوله های ادبیات)
- بررسی انواع کتابهای تصویری اولیه- کتابهای الفبا- کتابهای اعداد - کتابهای تصویری داستانی)
- بررسی منابع مذهبی در ادبیات کودکان

- تاثیر جنگ در ادبیات کودکان

- نقش کتابهای کودکان در تعلیم و تربیت کودکان معلول

- آشنائی با جوایز و سازمانهای بین المللی و ملی ادبیات کودکان

کار تجربی پیشنهادی:

انتخاب حداقل دو اثر در هر یک از مقوله های ادبیات کودکان و ارزشیابی هر یک، بنا بر

ضوابط ارزشیابی بحث شده در کلاس

آشنائی با کتاب و کتابخانه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنیاز: ادبیات کودکان و نوجوانان

هدف: یکی از مهم‌ترین وسایل آشنانمودن دانش آموزان با علوم مختلف اعم از علوم تجربی یا علوم انسانی، کتاب است و کتاب نیز همراه خود کتابخانه را مطرح می‌کند. این درس اطلاعات کافی راجع به جمع آوری کتاب و طبقه بندی و شیوه‌های مختلف استفاده از آن را در اختیار دانشجو قرار خواهد داد.

سرفصل دروس (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

ایجاد عادت به مطالعه

نقش خانواده در ایجاد عادت به مطالعه

ایجاد عادت به مطالعه در مدارس

نقش کتابخانه در آشنایی با کتاب

چگونه کتابخانه جدیدی تاسیس کنیم

محل کتابخانه

تزئین کتابخانه

معرفی کتابخانه

عضوگیری

مقررات کتابخانه

وظایف مربی در قبال کتابخانه

بکارگیری دانش آموزان در اداره کتابخانه

چگونگی فعال کردن کتابخانه

ارزیابی کار کتابخانه

منابع :

- ۱- دانستنیهای کتابداری ناصر مظاهری تهرانی و محمد هادی فقیهی
- ۲- کلیات کتابداری- ترجمه فخری ناظمی
- ۳- روش مطالعه - از انتشارات دفتر آموزش خدمات وزارت آموزش و پرورش

مبانی تحلیل سیاسی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی اجتماعی

هدف: در این درس دانشجویان با ضوابط تحلیل سیاسی و چگونگی بکاربردن آن آشنا می‌شوند و همچنین بدلیل اهمیت مسائل سیاسی و رویدادهایی که منجر به انقلاب اسلامی ایران گشت دانشجویان بصورتی مبسوط و دقیق با مراحل مختلف انقلاب اسلامی از پانزده خرداد تا سقوط رژیم منحوس گذشته آشنا می‌گردند. این امر موجب وسعت دیدمربیان در برخورد با مشکلات سیاسی در مدارس خواهد بود.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

فصل اول: قیام خونین ۱۵ خرداد

- مقدمه

- سیاست آمریکا در ایران

- سیاستهای آمریکا در ایران در کودتای ۲۸ مرداد ۳۲

- ایران پس از کودتا

- آمریکا و انقلاب سفید

- لایحه انجمنهای ایالتی و ولایتی

- اهداف شاه از ارائه این لایحه

- موضعگیری علمادرمقابل لایحه انجمنهای ایالتی و ولایتی

- مقاومت رژیم شاه درمقابل اعتراضات

- انقلاب سفید

- موضعگیری امام و علمادربراثرانقلاب سفید

- تصویب ملی

- حمله به فیضیه

- ۱۵ خرداد، ۱۲ محرم

- مسلمان نمایی شاه

- سخنان تاریخی امام

- برقرار حکومت نظامی

- کاپیتولاسیون و تبعید امام

- دست آوردهای قیام

فصل دوم:

- جشنهای ۲۵۰۰ ساله

- امنیت در داخل جزیره ثبات در خارج

- ترور شاه

- اطلاعات بعد از ۱۵ سال

- شاه و ابزار حکومت

- حزب رستاخیز

- حفظ تاج و تخت شاهنشاهی

- ساواک و نقش آن در سرکوبی مخالفین

- شاه در صحنه جهانی

فصل دوم: شکل گیری نهضت اسلامی

- نهضت بارانی پربرکت

- حرکت های مسلحانه

۱- هیات های مومنان اسلامی

۲- گروه نیکخواه

۳- جاما و حزب ملل اسلامی

۴- سازمان مجاهدین خلق

۵- سازمان چریک های فدائی

نتیجه:

- زیربنای فکری فرهنگی نهضت

- شرحی بر عملکرد چند تن از فعالین نهضت

- حکومت اسلامی

فصل چهارم: موجبات سقوط شاه و پیروزی انقلاب اسلامی

- توجیهات سقوط شاه

۱- نظریه عدم ایجاد نهادهای سیاسی

۲- نظریه زور

۳- نظریه حقوق بشر

- وقایع ۱۹ دی ۱۳۵۶

- عکس العمل مردم قم و تبریز

- دولت شریف امامی

- ۱۷ شهریور ۱۳۵۷

- مهرماه ۵۷ و بازگشائی مدارس و دانشگاهها

- هجرت امام به پاریس

- اعتصابات

- خطوط انحرافی

- نکته‌های اصلی مورد نظر امام

- دولت نظامی از هاری

...محرم

- دعوت برای راهپیمائی روز تاسوعا

- موقعیت دولت از هاری

- فرمان امام به مهندس بازرگان

- دولت بختیار

- ویژگیهای بختیار

- اهداف رژیم شاه از انتخاب بختیار

- مواضع عناصر میانه رو

- روند پیشرفت نهضت در زمان بختیار

- فرار شاه

- حوادث سوم بهمن ماه ۵۷

- نهضت اسلامی و مردم

- حوادث ۸ بهمن ۵۷

- بازگشت امام

فصل پنجم : استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران

- مقدمه

- انقلاب اسلامی بعد از ۲۲ بهمن

- محو آثار نظام شاهنشاهی

- وضعیت ارتش

- تاسیس نهادهای جمهوری اسلامی

فصل ششم : مشکلات و مسائل داخلی

الف - سازمانها و اجزای

- جبهه ملی

- حزب توده

- سازمانهای چریکی مجاهدین و فدائیان خلق

ب - آشوب در مناطق مرزی

ج - مطبوعات و القاءات

د - دولت موقت

خصوصیات دولت موقت

- گروگانگیری از آغاز تا پایان

- موضع گیری بنی صدر و قطب زاده در برابر گروگانگیری

- آمریکا و گروگانگیری

- اثرات گروگانگیری بر ایران و آمریکا

- شورای انقلاب

- شرکت برخی از اعضای دولت موقت در شورای انقلاب

- مصوبات شورای انقلاب

- انتخابات ریاست جمهوری

- انتخابات مجلس

- خط کبر- نفاق

- تعیین نخست وزیر و تشکیل دولت

- موضع گیری سازمان مجاهدین خلق

- جبهه ملی

- عزل بنی صدر از فرماندهی کل قوا و رای مجلس مبنی بر عدم کفایت او

- بنی صدر در جبهه ضد انقلاب

- فرار بنی صدر به همراه رجوی

فصل هفتم : انقلاب اسلامی در جنگ با متجاوزین

- دشمنان منطقه ای

- جنگ تحمیلی

- از اهواز تا بصره

- شرایط جمهوری اسلامی برای پایان دادن به جنگ

- سیاست مقابله به مثل

ضمائم:

ضمیمه شماره ۱: سیاست رژیم شاه در منطقه

ضمیمه شماره ۲: نظر علامه نائینی در مورد حکومت اسلامی

ضمیمه شماره ۳: قطعنامه راهپیمایی روزهای تاسوعا و عاشورا سال ۵۷

ضمیمه شماره ۴: تاریخ شمار و وقایع حساس دهه فجر

ضمیمه شماره ۵: قانون اساسی و اصول برجسته آن

ضمیمه شماره ۶: انقلاب اسلامی و خاورمیانه

منابع:

تحلیلی از انقلاب اسلامی ایران- دری مشترک کلیه رشته های مراکز تربیت معلم وزارت

آموزش و پرورش

سیره تربیتی پیامبر (ص) وائمه (ع)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی با سیره تربیتی پیامبر (ص) وائمه معصومین (ع) مطمئناً یکی از مهمترین ابزار کار مربیان تربیتی خواهد بود که با تمام وجود در صدد تربیت دانش آموزان از طریق کاملترین الگوهای انسانیت هستند. بدیهی است انجام چنین کاری بدون آگاهی به دقایق زندگی این بزرگواران (ع) امکان ندارد در این درس دانشجویان با گوشه‌های اخلاق فردی، خانوادگی و اجتماعی پیامبر (ص) آشنا می‌شوند.

سرفصل دروس (۲۴ ساعت)

فصل اول

- اخلاق فردی
- شخصیت جامع پیامبر (ص)
- سادگی و بی‌آلایشی
- پاکیزگی و آراستگی
- خوش بوئی
- مسواک زدن
- قدردانی و حق شناسی
- قدردانی از خدیجه
- کار و کوشش
- مغتنم شمردن عمر
- کار خود را بر عهده دیگران ننهادن
- سخن و سکوت
- عبادت و پرستش
- نماز در نظر رسول خدا (ص)

- اعتدال در عبادت
- دعا و نیایش
- نمونه‌ای از دعا‌های رسول اکرم
- آداب غذا خوردن آن حضرت
- آداب مسافرت رسول اکرم (ص)
- مراعات حقوق حیوانات

فصل دوم: اخلاق خانوادگی

- حقوق والدین
- خوش خلقی با همسر
- نکوهش از سختگیری
- همکاری در امور خانه
- خوشرفتاری با خدمه
- ملاطفت با کودکان

فصل سوم: اخلاق اجتماعی

- حسن خلق
- رفق و مدارا
- مدارا با بدهکار
- عفو و گذشت
- تواضع و فروتنی
- شوخی و مزاح
- محبت و احترام
- قاطعیت در اجرای عدالت
- مدیریت و رهبری
- رسول خدا در مقابل انتقادات
- جنگ و نبرد
- رعایت اصول انسانی

- حضور در مجامع
- هدایت و ارشاد
- روش تبلیغ
- تعلیم و تربیت
- چه کسانی در نزد حضرت رسول اکرم عزیز بودند؟
- حقوق مومنین
- حقوق همسایه
- وظایف بیمار
- عیادت از بیماران
- گزیده‌ای از سخنان پیامبر (ص)

منابع:

کتاب سیره تربیتی مراکز تربیت معلم

سرود و آهنگهای انقلابی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: واحد نظری و واحد عملی

پیشنیاز:

هدف:

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

- ۱- سروددانش آموزی (شامل: آشنایی با آواز و همخوانی اهداف و اهمیت سروددانش آموزی تکنیکهای سرودخوانی) ۹ ساعت
- ۲- موسیقی- شامل: شناخت موسیقی و غنا از دیدگاه اسلام آشنائی با تاریخ موسیقی آشنائی با آهنگهای کودکانه آشنایی اجمالی با آلات موسیقی - آشنائی با همخوانی ۸ ساعت
- ۳- تئوری موسیقی- شامل: نت نویسی- سکوتها- ریتم میزان- صدا شناسی- آشنائی با نوازندگی ۸ ساعت
- ۴- سلفژ - شامل: نت خوانی- رعایت ریتم - همخوانی- صدا سازی هماهنگی صداها ۱۲ ساعت
- ۵- تمرین عملی ۱۴ ساعت

منابع:

- ۱- سروددانش آموزی - انتشارات امور تربیتی
- ۲- ساز شناسی- پرویز منصوری- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۳- تفسیر موسیقی از کلاسیک تا دوره معاصر- سعدی حسنی - انتشارات کاویان
- ۴- تاریخ موسیقی- سعدی حسنی- انتشارات کاویان
- ۵- تئوری موسیقی - پایور- پورتراب

هنرهای نمایشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنیاز: تاریخچه هنر و هنرهای اسلامی

هدف:

سرفصل دروس (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

۱- ادبیات نمایشی

۲- بازیگری و کارگردانی

۳- امور فنی (گرم - نور - صدا)

۴- تئاتر و هنر درمانی

۵- تئاتر عروسکی

منابع:

۱- هنرهای نمایشی در امور تربیتی - معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش

۲- مقدمه‌ای بر هنر اسلامی اصول نمایشنامه نویسی محسن مخملباف انتشارات حوزه

هنری

۳- عوامل نمایش نوشته حسین مکی - انتشارات سروش

۴- تاریخ تئاتر جهان - اسکار. گ - براکت - ترجمه هوشنگ آزادی در انتشارات مروارید

(۲ جلد)

۵- مقدمه‌ای بر تئاتر - هلتن - انتشارات سروش

ورزش و بازیهای تربیتی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنیاز: روانشناسی تربیتی

هدف: حقیقتاً " ورزش اگر مهمترین وسیله برای برقراری ارتباط روحی میان مربی و دانش آموزان نباشد یکی از مهمترین این وسائل خواهد بود، و از طرفی کسب دقت در انواع حرکتهای ورزشی و چگونگی سنجش بازدهی آنها تا تاثیرشان بر روحیه دانش آموزان موجب بهره وری بیشتر از این وسیله ساده و عمومی و کم خرج خواهد شد.

سرفصل دروس (۱۷ ساعت + ۲۴ ساعت)

- نقش بازی در رشد رفتار و شخصیت دانش آموزان
- انواع بازیهای پرورش قابل اجرا در سالن و فضای باز
- بازیهای امدادی
- فعالیتهای مخصوص کلاس و محوطه محدود
- بازیهای کلاسی
- شیرینکاریها ، فعالیت خودآزمون
- حرکات تشبیهی ، تقلیدی و پیرامیدها
- پیرامیدها
- درجه بندی پیرامیدها
- طرز تهیه وسایل ورزشی برای مدارس ابتدائی

منابع :

- ۱- بازیهای پرورشی مراکز تربیت معلم وزارت آموزش و پرورش
- ۲- بازی تفکر کودک است - ژان پیاژه
- ۳- بازی- الیزابت هارلوک مترجمه وحید رواندوست

فعالیت‌های گروهی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: ورزش و بازیهای تربیتی

هدف:

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

- ۱- فعالیت‌های گروهی و روانشناسی جوانان و نوجوانان
- ۲- تشخیص و گروه‌گرایی در جوانان و نوجوانان
- ۳- آشنایی با فعالیت‌ها و برنامه و مهارت‌های اردویی
- ۴- آشنایی با امداد و امدادگری
- ۵- آشنایی با اهداف و برنامه‌های انجمن اسلامی دانش آموزی
- ۶- مقاومت‌های دانش آموزی

منابع:

- ۱- فعالیت‌های فوق برنامه- دکتر شعاری نژاد
- ۲- آموزش کمک‌های نخستین دفتر آموزش ضمن خدمت
- ۳- جزوه فعالیت‌های گروهی - امور تربیتی
- ۴- جزوات آموزش سازمان تعاون و امور اجتماعی

روابط انسانی در مدرسه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی اجتماعی

هدف: هدف اصلی از این درس آشنا نمودن دانشجویان با مبانی و کلیات دانش، اصول و روشهای مربوط به شناخت، تجزیه و تحلیل، پیش بینی اصلاح و کنترل رفتار انسان (به عنوان فرد یا عضو گروه و سازمان جامعه) است که در شناخت بهتر و صحیح تر انسان از رفتار خویش و دیگران کمک کرده و در جهت ایجاد حسن رابطه و تفاهم و روحیه همکاری در محیط سازمانی و از جمله مدرسه کاربرد دارد.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- اهمیت و ضرورت شناخت چگونگی و چرایی رفتار انسان در سازمان
- اثربخشی و کارآئی فردی و نقش آن در اثربخشی و کارآئی سازمان
- تاریخچه توجه به شناخت رفتار انسان در سازمان در دانش مدیریت (مکتب کلاسیک مکتب روابط انسانی، مکتب رفتارگرایی)
- علوم رفتاری - ماهیت میان رشته ای و ویژگیهای آن
- ایجاد مباحث علوم رفتاری (فرد-گروه-سازمان محیط)
- شخصیت انسان (تعریف و نکات مشترک تعاریف، اشاره مختصر به نظریات و تئوری های مربوط)
- ادراک (تعریف، احساس و ادراک شناخت حسی، منطقی، عقلی، شهودی)
- انگیزش (تعریف، نظریات و تئوریهای محتوایی: سلسله مراتب نیازهای مزلا و فرایندی
- تئوری انتظار از ورم، تئوری برابری از آدامز، تئوری تقویت از اسکینر) و تاثیر آن در -
- شخصیت (ادراک و انگیزش)

- طبیعت سازمان:

- تعریف سازمان (ارکان سازمان، علت وجودی سازمان، اصول سازمان)
- نقش انسان در سازمان (به عنوان عضو، به عنوان مدیر، به عنوان دریافت کننده کالا و خدمات آن)

پویایی گروه و روابط غیررسمی (سازمان غیررسمی) در سازمان
 رهبری سازمان (تاریخچه بررسی ها، نظریات و تئوریهای معاصر)
 ارتباطات (تعریف، فرایند، انواع موانع)
 تصمیم گیری (عقلانی، مدلهای تصمیم گیری مشترک و مزایای شرکت دادن افراد و
 تصمیم گیری ها)
 تغییر و تحول در سازمان (ضروری و اجتناب ناپذیر بودن تغییر و تحول، مقاومت
 افراد در مقابل تغییر و تحول، فرآیند صحیح تغییر و تحول)
 تکنولوژی انسان و سازمان
 - مدلهای ارائه شده درباره انسان (اقتصادی، اجتماعی، خودیاب، پیچیده)
 - انسان از دیدگاه اسلام
 - روابط انسانی یعنی در نظر داشتن ماهیت و ابعاد وجود انسان در برقراری ارتباط
 و برخورد با او

منابع :

- روابط انسانی در مدیریت، دکتر کمال پرهیزکار
- روابط انسانی در مدیریت، دکتر آشفته تهرانی
- رفتار سازمانی در روابط انسانی، دکتر هوشنگ کوکلان
- مدیریت رفتار سازمانی بال هرسی، ترجمه دکتر علاقه بند
- مقدمه ای بر روابط انسانی کیت دیویس، ترجمه ناصر رحیمی

متون عربی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: آشنایی با قرآن و حدیث و نهج البلاغه با تحلیل ودقت کامل

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

گزیده‌ای از آیات قرآنی

خطب مهم نهج البلاغه

احادیث نبوی و ائمه در موضوعات مختلف

منابع :

نهج البلاغه

مکاتیب الرسول

الحیة تألیف حکیمی

صحیح الکافی

روخوانی و روانخوانی قرآن مجید

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف:

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ۱- روخوانی و قواعد آن
- ۲- روانخوانی (همراه با تمرین)
- ۳- روش تدریس روخوانی
- ۴- آشنایی مختصر با تجوید- شامل: مخارج حروف - صفات - حروف - ادغام - کلمات استثناء
- ۵- آداب تلاوت و رفع اشکال

منابع:

- ۱- آموزش قرآن - سازمان تبلیغات اسلامی
- ۲- حلیه القرآن - سید محسن موسوی - سازمان تبلیغات اسلامی
- ۳- روش تدریس قرآن - امور تربیتی

آشنائی با قرآن مجید (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روخوانی قرآن

هدف: قرآن مجید بدون تردید بزرگترین و ارزشمندترین منبع مطالعاتی برای کلیه مسلمانان در همه رشته‌هاست. مربیان تربیتی نیز در این میان وظیفه دارند تا با این کتاب مقدس که کتاب هدایت و انسان سازی است و بدون آن ساختن جامعه نیز محال می‌باشد حتی المقدور آشنا باشند، این درس مقدمه‌ای خواهد بود برای آشنائی با کلیات مباحث مربوط به قرآن مجید.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

بخش اول:

آشنائی اجمالی با قرآن

بخش دوم :

معجزه جاویدان

بخش سوم :

نزول قرآن

بخش چهارم:

وحی یا مرموزترین دستگاه گیرنده و فرستنده

بخش پنجم:

قرآن چگونه جمع آوری شد؟

بخش ششم:

اسامی سوره‌های قرآن

بخش هفتم:

تفسیر قرآن

قرآن روشن و روشنگر

تفسیر به رای ممنوع

ظاهر و باطن

محکم و متشابه

آشنائی باقرآن مجید ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آشنائی باقرآن مجید ۱

هدف: قرآن مجید بدون تردید بزرگترین و ارزشمندترین منبع مطالعاتی برای کلیه مسلمانان در همه رشته‌هاست، مربیان تربیتی نیز در این میان وظیفه دارند تا با این کتاب مقدس که کتاب هدایت و انسان سازی است و بدون آن ساختن جامعه نیز محال می باشد حتی المقدور آشنا باشند، این درس مقدمه ای خواهد بود برای آشنایی با کلیات مباحث مربوط به قرآن مجید.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

بخش اول:

تفسیر قرآن

قرآن روشن و روشنگر

تفسیر به رای ممنوع

ظاهر و باطن

محکم و متشابه

روش ائمه اهل بیت علیهم السلام و محکم و متشابه

تاویل و تنزیل

سوء استفاده از تاویل

ناسخ و منسوخ

جبری و انطباق

بخش دوم:

تاریخچه مختصری از علم تفسیر

طبقات مفسرین از نظر اهل سنت

روش تفسیر، قرآن

تفسیر موضوعی

بخش سوم:

آشنایی با کتب تفسیر

تفاسیر اهل سنت

تفاسیر شیعه

ترجمه آیات

تفسیر آیات

بخش چهارم:

تاریخچه قرائت قرآن

قرا سبعة

تالیف در علم قرائت

معمای سبعة احرف

مختصری از فضائل قرآن

بخش ضمیمه

ترجمه قرآن به زبانهای دیگر

کارورزی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: روشها و فنون راهنمایی و مشاوره + فعالیت های گروهی

هدف: آشنایی دانشجویان با فعالیت های پرورشی در مدرسه براساس برنامه های مصوب وزارت آموزش و پرورش در زمینه فعالیت های پرورش دانشجو

سرفصل دروس (۶۸ ساعت)

در این درس دانشجویان نظارت استاد راهنما مدرسه متوسطه ای را انتخاب و در طول ترم هفته ای یک روز (چهار ساعت) در مدرسه حاضر و با شرکت در فعالیت های مدرسه، نسبت به نوع و کیفیت کار آشنایی می یابند. دانشجو در اولین هفته های شروع کارورزی از طریق مشورت با مدیر و مربی پرورشی برنامه ای را برای خویش تهیه و آنرا به امضای استاد راهنما می رساند این برنامه چهارچوب فعالیت کارورزی دانشجو را در یک نیم سال ترسیم خواهد کرد. دانشجو موظف است کارکرد خویش را در هر هفته طی گزارش به استاد راهنما ارائه نماید.

کارورزی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: کارورزی (۱)

هدف: استفاده عملی از آموخته‌های نظری از کارورزی ۱ با توجه به برنامه‌های مصوب وزارت آموزش و پرورش در زمینه فعالیتهای پرورشی

سرفصل دروس (۶۸ ساعت)

دانشجو با استمرار حضور خود در مدرسه به میزان هفته‌ای یک روز، می‌باید همراه با مربی پرورشی در صورت نبودن مربی با نظر مدیر مدرسه در فعالیتهای پرورشی مدرسه شرکت جست و وظایف یک مربی را بطور مستقل عهده‌دار شود. در این ترم نیز دانشجو می‌باید برنامه‌ای را برای طول ترم تهیه کرده و در این برنامه خطوط کلی کار خود را در مدرسه ترسیم نماید. این برنامه نیز می‌باید با مشورت مدیر و مربی مدرسه تهیه و به امضای استاد راهنما برسد دانشجو در هر جلسه می‌باید گزارش از فعالیتهای خویش به استاد راهنما ارائه نماید.

بازی درمانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنیاز: روشها و فنون راهنمایی و مشاوره

هدف: از میان برداشتن اختلالات متفاوت رفتاری کودک با در نظر داشتن محور اصلی تفکر کودک

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

اصول تئوریک:

- ۱- تئوریهای بازی
- ۲- تئوریهای رفتاری درمانی
- ۳- تئوریهای روان درمانی
- ۴- تئوریهای رشد از نظرگاه هانری والن - گزل و پیاژه
- ۵- آسیب شناسی روانی کودک
- ۶- ارزش روانشناسی نقاشی- داستانگوئی و تاثیر در باز پروری اختلالات رفتاری
- ۷- پویایی گروه و طرح الگوهای بازی (رویکرد روانشناختی- جامعه شناختی)

اصول عملی:

- ۱- تهیه گزارش از بازیهای تمرینی- تهیه گزارش از بازیهای سمبولیک
- ۲- بررسی تغییرات پرسوناژ در بازیهای سمبولیک نزد کودکان ۳ ساله
- ۳- مصاحبه روانشناختی بمنظور تشخیص سمبول های بکار گرفته شده در بازیهای قبل از دبستان
- ۴- طرح یک بازی بر اساس فاکت های رشد و آسیب شناختی

منابع :

- روانشناسی ژنتیک ، آقای دکتر منصور بخش بازی
روانشناسی کودک ، آقای دکتر عظیمی بخش بلزی نوشته آقای دکتر محمود میناکاری
بازی ، الیزابت هارکوک ترجمه وحید رواندوست
بازی ، درس نامه دکتر وحید رواندوست دانشکده توانبخشی سال تحصیلی ۶۵/۶۶

تغییرات اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مبانی جامعه شناسی

هدف: درس آشنایی با عوامل و شرایط تغییرات اجتماعی و دینا میسم رشد و توسعه اجتماعی است.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ۱- تعاریف و مفاهیم اولیه
- ۲- خصوصیات و تغییرات و تحولات اجتماعی معاصر
الف - استمرار در تحولات و تغییرات اجتماعی
ب - اساس تئوریهای جدید تا فونکسیونالیسم
- ۳- ممنوعیت دگرگونی تغییرات
وسعت تغییر- جهت گیری تغییر
- ۴- عوامل و شرایط تغییرات اجتماعی
- عامل جمعیتی - عامل تکنیکی - زیربنای اقتصادی - ارزشهای فرهنگی - ایدئولوژیها
تضادها و تناقضها
- ۵- عامل تغییرات اجتماعی
الف- برگزیدگان
ب - جنبشهای اجتماعی و گروههای فشار
- ۶- صنعتی شدن توسعه و نوگرایی
الف - مراحل رشد اقتصادی
ب - تغییرات اجتماعی

خانواده نابسامان و عوامل آن

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: بهداشت روانی

هدف: آشنا کردن دانشجویان با اشکال مختلف نابسامانیهای خانواده، علل و عوامل آنها، آسیب ها و عوارض آنها راه های پیشگیری و درمان آنها.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

بحثی در مورد مساله تربیت و اهمیت آن، نقش خانواده در تربیت و زمینه سازی برای رشد یا انحراف اهمیت سالهای اولیه در تربیت، انواع خانواده های نابسامان نابسامانی خانواده نابسامانی های عاطفی شامل کمبود ها در محبت، افراط در محبت، طردها و تبعیض ها و سردی در خانواده

- نابسامانی در روابط خانوادگی شامل بی بندوباری ها، درگیری ها، سوء تربیت
- نابسامانی ناشی از فرم انضباط، آزادی های بی بندوبار، والدین مسقفی، خانواده خشن، خانواده نامتعادل
- نابسامانی ناشی از کیفیت کنترل شامل معرفی خانواده بی ثبات، خانواده با انضباط چندگونه، خانواده و والدین غایب، خانواده و والدین بیمار
- نابسامانی ناشی از محیط و منطقه زندگی، مسکن نامناسب، مهاجرت ها.
- نابسامانی ناشی از منش و اندیشه والدین، جهل و غفلت آنها، منش تک فرزندی
- روش ناصواب
- خانواده از هم گسسته، طلاق، متارکه، درگیری و نزاع
- کودک و مرگ پدر، مادر، زندگی با ناپدری، نامادری، ازدواج والدین
- نابسامانی اقتصادی ناشی از فقر، رفاه زندگی، نوع کار و اشتغال

منابع اصلی:

کودک و خانواده نابسامان، دکتر علی قائمی

منابع فرعی:

فنون تربیت کودک، دکتر شفیع آبادی

مقدمات روانپزشکی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: نظریه‌های مشاوره و روان درمانی

هدف: آشنایی با اصول و روشهای روانپزشکی در تشخیص و درمان اختلالات روانی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- تعریف روانپزشکی
- تاریخچه روانپزشکی
- طبقه بندی اختلالات روانی
- علل اختلالات روانی
- چگونگی ارزیابی بیمار روانی از دیدگاه روانپزشکی
- درمان های روانپزشکی

سازمان قوانین آموزش و پرورش ایران

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آموزش و پرورش ابتدائی راهنمایی و متوسطه

- هدف: ۱- تحقیق بیشتر و بهبود مدیریت و کارآیی سازمانها و کارآمد کارکنان در جهت نیل به هدفهای آموزشی کشور.
- ۲- آشنائی با وظایف و مسئولیتهای سازمانها و مسئولین آموزش و پرورش کشور

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

سازمان کلی وزارت آموزش و پرورش و اختیارات وزیر

سازمان آموزش و پرورش استان - اختیارات

سازمان آموزش و پرورش ناحیه یا شهرستان - اختیارات

سازمان آموزش و پرورش بخش

مقاطع تحصیلی و رشته‌ها در نظام قدیم و جدید

وظایف شورای عالی آموزش و پرورش

تربیت معلم، استخدام، انتقال، مرخصی، بازنشستگی

آموزش فنی و حرفه‌ای

قوانین مربوط به تعلیمات اجباری

شرایط انتصاب و وظایف مدیران مدارس

نهیض سوادآموزی

قانون اساسی فرهنگ

آموزش ضمن خدمت

منابع:

مقررات استخدامی، شرح وظایف و مشاغل و سازمانهای وزارت آموزش و پرورش

سازمان و اداره خدمات راهنمایی و مشاوره

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: نظریه‌های مشاوره و روان درمانی

هدف: آشنا کردن دانشجویان رشته مشاوره تربیتی به وظایف و نقش مشاوره و نیز خدمات مختلف در برنامه‌های مشاوره تربیتی در سازمانهای آموزشی نظیر مدرسه و همچنین سازمانهای غیرآموزشی نظیر کارگاهها، ادارت و موسسات توان بخشی اعم از دولتی یا غیردولتی است. در این درس دانشجویان به انواع مختلف برنامه‌ها و برنامه‌ریزیها، کاربرد، و چگونگی ارزشیابی از این برنامه‌ها، و چگونگی برآورد نیاز دانش آموزان و یا متقاضیان برنامه آشنا گشته و خواهند توانست با توجه به امکانات و نیازهای موجود در برنامه‌ریزیهای آموزشی و یا غیرآموزشی شرکت مستقیم و مستمر داشته باشند.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ۱- سازمان (تعریف، هدف، نقش و اهمیت آن، تاریخچه و انواع سازمان و ترکیبهای سازمانی)
- ۲- مدیریت و رهبری (تعریف، هدف، نقش و اهمیت، انواع، آموزش و تربیت مدیریت بویژه مدیریت مشاوره چگونه باید باشد)
- ۳- برنامه ریزی (تعریف، هدف، نقش و اهمیت آن، انواع)
- ۴- روابط انسانی (تعریف، هدف، انواع، سلامت و خستگی جسمانی و روانی در محیط کار، خشنودی شغلی کارکنان، ارتباطات در سازمانها، سازش و سازگاری در سازمان.
- ۵- نظام ارزشیابی (تعریف، هدف، نقش و اهمیت آن، انواع)
- ۶- نظام آموزشی کشور و نیز نظام آموزشی برنامه‌های مشاوره تربیتی بعنوان یک وسیله در اختیار نظام آموزشی
- ۷- ارزیابی احتیاجات (نیازها) چیست و چگونه باید انجام شود.
- ۸- بررسی قوانین و مقررات اداری و سیستم آموزش و پرورش در رابطه با او

مفهوم "اختیار" و مسئولیت برای مشاور تربیتی در برنامه‌های مختلف مشاوره تربیتی (اعم از تحصیلی، حرفه‌ای و شغلی، و مشاوره روانی-تربیتی) در مقاطع مختلف تحصیلی و یانهادهای دیگر.

۹- مراکز مشاوره تربیتی و مراکز توانبخشی (تعریف، اداره، سازمان دهی، و ارزشیابی از برنامه‌ها)

۱۰- نحوه ارائه خدمات مشاوره‌ای در موسسات مختلف آموزشی و غیر آموزشی

۱۱- نحوه گزینش مشاوره در سازمانهای آموزشی و غیر آموزشی تحت عناوین، مدیر برنامه ناظر بر اجرای صحیح برنامه‌ها و یا ...)

۱۲- انجمن اولیاء و مربیان، شورای معلمان، شورای آموزشی و گروهی معلمان در هر رشته (هدف نقش و رسالت و وظیفه مشاور تربیتی در ارتباط با اینگونه شوراهای).

مبانی کامپیوتر

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: (واحد نظری- واحد عملی)

پیشنیاز: آمار استنباطی

هدف: این درس دارای ۲ قسمت می باشد. در قسمت اول مفاهیم مربوط به روش اندازه
اندازه گیری ونحوه نمونه برداری وجمع آوری در تحقیقات علوم اجتماعی ومسائل
مربوط به مدیریت ارائه می گردد. در قسمت دوم مربوط به شناسائی کامپیوترو
نقش آن در تحقیقات اجتماعی ومدیریت می باشد.
دانشجویان پس از پایان این درس قادر به جمع آوری اطلاعات در محدوده رشته
خود بوده باشند و بتوانند کارتهای کامپیوتر را پانچ ومحاسبات مربوط به گرایشهای
مرکزی ورسم منحنیهای مربوطه را با استفاده از کامپیوتر انجام دهد.

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت + ۲۴ ساعت)

- مطالب کلی در مورد تحقیق ونقش آن در حل مسائل مدیریت وبرنامه ریزی

- اندازه گیری (متر) در علوم اجتماعی

- طبقه بندی اسمی

- طبقه بندی تربیتی

طبقه بندی فاصله ای

- طبقه بندی کسری

- نمونه گیری

برنامه نویسی کامپیوتر

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: واحد نظری - واحد عملی

پیش نیاز: مبانی کامپیوتر

هدف: آشنائی با سیستم، آموختن برنامه نویسی مقدماتی و تهیه برنامه های محاسبات آماری ساده

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

۱- آشنائی با سخت افزار کامپیوتر

الف - ابزار دادن اطلاعات به ماشین Input mode

ب - مرکز محاسبات cpu

ج - ابزار دریافت اطلاعات out put mode

۲- برنامه نویسی کامپیوتر

الف - زبان Basic مقدماتی جهت آشنائی

ب - زبان Coliol مقدماتی جهت آشنائی

ج - زبان fortran مقدماتی جهت آشنائی

پیاده کردن فرمولهای آماری به شرح زیر:

۱- تنظیم کردن نمره ها و تهیه لیست

۲- درصد گیری و ارائه فراوانی درصد

۳- تنظیم جداول مجدور 2×3 و M N و محاسبه هر یک

۴- محاسبه میانگین

۵- محاسبه انحراف معیار

۶- محاسبه ضریب همبستگی دو متغیری

۷- محاسبه ضرائب رگرسیون دو متغیری

۳- آشنائی با برنامه های از پیش تنظیم شده آماری مانند pokage آمار در علوم

اجتماعی SPSS و نظایر آن.

روانشناسی هنر و تبلیغات

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی اجتماعی

هدف: آشنائی با عناصر روانشناختی هنر و نحوه تاثیر تبلیغات بر انسان

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

نیازهای روانی انسان- مبانی روانشناختی احسان هنری در انسان- روانشناسی رنگها
موسیقی و تجزیه و تحلیل تاثیرات روانی آن- شیوه‌های تبلیغاتی- تاثیر تبلیغات بر سبک زندگی
شناختی انسان- تاثیر تبلیغات بر ساخت عاطفی انسان- عوامل ناخودآگاه در تبلیغات-
جذابیت های تبلیغاتی

جامعه‌شناسی ارتباطات

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روانشناسی اجتماعی

هدف: آشنا کردن دانشجویان با چگونگی کاربرد و تاثیر ارتباط و سائل ارتباطی در جامعه و جوامع بین‌المللی و بهره‌برداری صحیح از آنها.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- مقدمه

- انواع ارتباطات انسانی

- سائل ارتباطی (صوتی، تصویری، صوتی-تصویری)

- سائل ارتباطی

- موانع ارتباطی اقتصادی

سیاسی

اجتماعی

طبیعی

مکانیکی

انسانی

- کاربردهای فرهنگی سائل ارتباطی

- کاربردهای سیاسی سائل ارتباطی

- فرهنگ اسلامی

- ارتباط اجتماعی در فرهنگ اسلامی

- چگونگی ترویج فرهنگ اسلامی

- تبلیغات سیاسی

سابقه تاریخی

عوامل روانی

تکنیکها

حدود

- مکتبهای سیاسی

- اسلام در مقایسه با مکاتب سیاسی

- افکار عمومی

- اهمیت افکار عمومی

- شناخت افکار عمومی

- طرز مطالعه و پژوهش در افکار عمومی

- فرآیند پیدایش افکار عمومی

- نقش خانواده، مذهب و فرهنگ در افکار عمومی

- نقش وسائل ارتباط جمعی در افکار عمومی

روشهای تحلیل سیاسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مبانی تحلیل سیاسی

هدف: در این درس دانشجویان با چگونگی تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی داخلی و خارج آشنا میگردند. یادگیری نحوه تجزیه و تحلیل این مسائل ضمن آنکه یک ضرورت انقلابی است، موجب معرفت سیاسی و مانع از غوطه و شدن در موضعگیریهای ناصواب دانشجویان این رشته خواهد بود که بر اساس وظایف محوله آنان نسبت به رشد آگاهی سیاسی دانش آموزان اهمیت آن مضاعف میگردد.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

- آشنائی با مفاهیم تحلیل
- معنا و مفهوم - تحلیل سیاسی
- مراحل و شیوه تحلیل سیاسی
- موضعگیری

منابع:

- فن تحلیل سیاسی - آقائی فرهنگی نیا - انتشارات فرهنگ انقلاب اسلامی - روش تحقیق
- علوم سیاسی - دکتر افتخاری - جزوه درسی دانشکده علوم سیاسی دانشگاه تهران.

هنر خوشنویسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

پیش نیاز:

هدف: خط و کتابت یکی از وسائل انتقال معانی و مفاهیم ذهنی انسان به دیگران است و مربیان تربیتی از آنجا که مستقیماً "با دانش آموزان ارتباط دارند بسیار بجا خواهد بود که در این بعد هم بتوانند الگوی شایسته‌ای برای دانش آموزان باشند.

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

آشنائی با ابزار کار خوشنویسی

طریقه دست گرفتن قلم

آشنائی با انواع خطوط

قواعد حروف الفبای فارسی در نستعلیق

قواعد نوشتن حروف بی دایره

توضیح دوایر معکوس

بهداشت عمومی و کمک‌های اولیه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با اصول و قواعد برقراری بهداشت عمومی و چگونگی تعلیم این آگاهی‌ها به دانش آموزان و نیز آشنائی با چگونگی مداوای آسیب دیدگان در سطح مقدماتی به هنگام بروز حوادث ناگوار و نتیجه کلی این درس اشاعه فرهنگ اسلامی حفظ بهداشت و کمک به هم‌نوع خواهد بود.

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت + ۳۴ ساعت)

- ۱- بهداشت چیست؟
- ۲- بهداشت در اسلام
- ۳- رشد و نمو کودک
- ۴- بهداشت فردی
- ۵- بهداشت روانی
- ۶- بیماری‌ها
- ۷- بهداشت آب، مواد غذایی
- ۸- تاسیسات بهداشتی و اماکن عمومی
- ۹- مشخصات یک مدرسه بهداشتی
- ۱۰- کمک‌های اولیه
- ۱۱- علائم حیاتی بدن
- ۱۲- خون و خونریزی‌ها
- ۱۳- مقدماتی‌ترین کمک‌های ضروری
- ۱۴- سوختگی‌ها
- ۱۵- حوادث متفرقه
- ۱۶- آتش و آتش‌نشانی

منابع:

- ۱- کتاب بهداشت عمومی- مجموعه نویسندگان دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی
- ۲- کمکهای نخستین - الیزابت رحیمی- دکتر کمال الدین نبی پور دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی.

منطق

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان با اصول وقواعد اولیه منطق به منظور باروری قوای ذهن و آمادگی بیشتر در بکارگیری این قوه در فهم و تحلیل سایر دروس و نیز بعنوان مدخل درس فلسفه و قسمتهای قابل توجهی از دروس ، روانشناسی است.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تعریف منطق

موضوع منطق

انواع تصور

فایده منطق

مبحث الفاظ

دلالت

اقسام دلالت

اقسام دلالت لفظ بر معنی

تمرین شماره ۱

اقسام لفظ

اقسام لفظ مفرد

اقسام لفظ مرکب

اقسام اسم به اعتبار معنی

مفاهیم

نسبت اربع

تمرین شماره ۲

کلیات خمس

تقسیم کلی از جهت نسبت آن با افرادش

تشخیص کلی ذاتی از عرضی

کلی ذاتی

کلی عرضی

۱- اوصاف ذاتی

اقسام ذاتی و عرضی

نوع

جنس

۲- سلسله مراتب انواع واجناس

فصل

عرض خاص

عرض عام

تمرین شماره ۳

مفهوم و مصداق

رابطه مفهوم و مصداق

معرف با تعریف

اهمیت تعریف

شرایط تعریف

اقسام تعریف

تمرین شماره ۴

تمرین شماره ۵

قضایا

تعریف قضیه

اقسام قضیه

اجزاء قضیه حملیه

اقسام قضیه حملیه

تقسیم قضیه حملیه به اعتبار موضوع

قضیه شخصی

قضیه طبیعی

قضیه مهمله

قضیه محصوره

تمرین شماره ۶

تقسیم قضیه به اعتبار محمول

قضیه معدوله

قضیه محصله

تقسیم قضیه به اعتبار رابطه

قضیه موجب

قضیه سالبه

اجزاء قضیه شرطیه

قضیه شرطیه منفصله

اقسام قضیه شرطیه منفصله

منفصله حقیقیه

تمرین شماره ۷

احکام کلی قضایا

تقابل تضاد

تقابل تداخل

تقابل تداخل تحت تضاد

تقابل تناقض

تمرین شماره ۸

عکس

عکس مستوی

عکس مستوی در محورات چهارگانه

عکس نقیض
شیوه قدماء
شیوه متاخرین
تمرین شماره ۹
ترکیب قضایا
تمثیل
ارکان تمثیل
نقد و بررسی استدلال تمثیلی
تمرین شماره ۱۰
استقراء
استقراء نام
استقراء ناقص
سوال مهم
قیاس
تمرین شماره ۱۱
اقسام قیاس
قیاس استثنائی
شرایط انتاج قیاس استثنائی
اقسام قیاس استثنائی
مثالهای قیاس استثنائی
قیاس اقترانی
چگونگی افتران و تالیف
تمرین شماره ۱۲
انواع قیاس اقترانی
شکل قیاس
ضروب قیاس

شکل اول

شرایط انتاج شکل اول

ضروب شکل اول

شکل دوم

شرایط انتاج شکل دوم

ضروب شکل دوم

اثبات شکل دوم

اثبات از طریق منعکس ساختن کبری

اثبات از طریق برهان خلف

تمرین شماره ۱۳

شکل سوم

شرایط انتاج شکل سوم

اثبات شکل سوم

اثبات شکل سوم

اثبات از طریق منعکس ساختن صغری

اثبات از طریق برهان خلف

شکل چهارم

خلاصه

قیاسهای خاص

قیاس خلف

قیاس مساوات

قیاس ضمیر

قیاس مرکب

تمرین شماره ۱۴

بحث پیرامون ارزش قیاس

تمرین شماره ۱۵

صناعات خمس

موادقیاس
محسوسات
مجربات
ادلیات یا ضروریات
متواترات
فطریات
حدسیات
مقبولات
وهمیات
مشهورات
مشبهات
مظنونات
مسلمات
مصادرات
مخیلات
تمرین شماره ۱۶
برهان
اقسام برهان
برهان لمی
برهان انی
جدل
خطابه
شعر
مغلطه
اقسام مغلطه

مغالطه لفظی

مغالطه معنوی

تمرین شماره ۱۷

منابع :

۱- منطق صوری- دکتر خوانساری- دانشگاه تهران

۲- منطق مظفر مرحوم مظفر- صانعی دره بیدی- چاپ حکمت

تاریخچه هنر و هنر اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف:

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

- ۱- تاریخ هنر جهان ۱۰ ساعت
- ۲- تاریخ هنر اسلامی ۱۰ ساعت
- ۳- شناخت و تجزیه و تحلیل هنر کودکان ۸ ساعت
- ۴- آشنایی اجمالی با هنر درمانی ۶ ساعت

منابع:

- ۱- تاریخ هنر جهان
- ۲- تاریخ هنر جهان - هربردید
- ۳- تاریخ هنر اسلامی
- ۴- خلاصه تاریخ جهان
- ۵- هنر در قلمرو مکتب - جواد محدثی - انتشارات سپاه پاسداران
- ۶- زیبایی شناخت در اسلام محمدتقی جعفری

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۳

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجویان، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبها را قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی فاپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا جاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر ای عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

شماره ۷۲/۲۶۴۹

پیوست

بسمه عالی

جمهوری اسلامی ایران
ارت فرهنگ آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری پروگرامهای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضروری و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردد.

۱- دورههای کاردانی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph.D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد میتواند اختصاص به رساله داشته باشد،
در این صورت :

الف : گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضروری، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب : این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج : دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برحاه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت : معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

نماینده شورای عالی برنامه ریزی